

Meșterul

piesă inspirată din romanul
„Nemuritorul albastru“
de Radu Ciobanu

PERSONAJELE

MEȘTERUL
VOIEVODUL
ANA
MARIA
DRAGOȘ
ONU

BĂTRÎNUL (ȘOIMARU)
VISTIERNICUL
LOGOFĂTUL
CĂPITANUL
OȘTEANUL
DIACUL
SOLUL

SCENA 1

Poartă de cetate, dominată de ziduri și metereze. Căpitanul se plimbă în sus și-n jos pe lângă poartă, cu un aer plictisit. În spatele porții se aud lovituri de ciocane, strigăte, chemări, zgomot de care. Căpitanul își întrerupe plimbarea și se apropie de stîlpul din dreapta. Din stînga intră Meșterul, tînăr încă, voinic și bine făcut.

CĂPITANUL: Unde te grăbești? Cine ești?

MEȘTERUL: Sint meșter, căpitane.

CĂPITANUL: Și, vrei să te cred?

MEȘTERUL: Nu țin morțis. (Vrea să treacă.)

CĂPITANUL (întorcîndu-se spre el): Încotro? Ce să caute neanunțat un străin în cetatea de scaun a Măriei sale? Nu cumva ești iscoadă?

MEȘTERUL: Te înșeli, căpitane! Sint zugrav.

CĂPITANUL: Și iscoadă. A cui?

MEȘTERUL: Ce te privește? (Vrea să treacă.)

CĂPITANUL: O clipă! Nu se poate așa ușor.

DUMITRU DEM IONAȘCU debutează cu proza „Articolul” în revista „Tribuna”, în 1957. Continuă să publice proză scurtă în revistele literare, obținînd o serie de premii la concursurile pentru proză ale revistelor „Gazeta literară” (1958), „Luceafărul” (1959) și „Tribuna” (1962). În 1964, debutează editorial cu volumul de nuvele „Flăcări nestinse în cîmpie” (Editura Tineretului); urmează alte volume de nuvele și povestiri (nuvelele fiind pînă în prezent genul preferat al autorului): „O singură noapte” (Editura „Eminescu”, 1972); „Bărbații” (Editura „Facla”, 1977); „Glasuri în cîmpia tăcerii” (Editura „Dacia”, 1975) și „Ecoul” (Editura „Albatros”, 1986).

Ca unul ce cunoaște bine mediul muncitoresc din Valea Jiului, a trecut problematica acestuia atît în proza sa de actualitate, cît și în activitatea publicistică. Publică, în majoritatea revistelor literare („Astra”, „Tribuna”, „Contemporanul”, „România literară”, „Orizont”, „Ramuri”, „Familia”, „Vatra” etc.), reportaje în care figura centrală este minerul zilelor noastre. În 1975, i se

MEȘTERUL : Ce mai poștești ?
 CAPITANUL : Cu ce treburi în cetate ?
 Pe cine cauți ?
 MEȘTERUL : Pe Dragoș. Meșterul pletrar
 Dragoș !
 CAPITANUL : Aha ! (*Poruncitor.*) Visari-
 oane, vezi unde-i Dragoș ! Așteaptă !
 (*Pauză lungă.*) Ziceai că ești zugrav ?
 MEȘTERUL : Meșter zugrav, pietrar și
 aurar, căpitan.
 CAPITANUL : Nu te-am văzut până acum
 la curte.
 MEȘTERUL : Azi m-am întors de la Ve-
 neția.
 CAPITANUL (*destins*) : Înseamnă că în-
 toarcă de a pleca l-ai cunoscut pe zugra-
 vul Șoimaru, de-î îngropat în cetate.
 MEȘTERUL : A murit ?
 CAPITANUL : O-hooo !
 MEȘTERUL : Pe când îi eram ucenic...
 Era vinos, puternic... Mare zugrav !
 Voievodul nostru îl prețuia pentru ști-
 ința lui.
 CAPITANUL : S-a stins lin, de bătrînețe.
 (*Între Dragoș, prudent, îl iscodește pe*
Căpitan. În sfârșit, se hotărăște și se
apropie de Meșter.)
 DRAGOȘ : Cine ești ? Nici nu te cunosc.
 MEȘTERUL : Eu te știu, meștere Dragoș !
 DRAGOȘ (*uimit*) : Cum ? De unde ? Nu
 te-am văzut la Rodna. Și nici prin
 cetate.
 MEȘTERUL : Acolo ai deprins meșteșugul
 pietrei ?
 DRAGOȘ : Și acolo. Aici lucrez ca meșter
 pietrar.
 MEȘTERUL : Ai să-mi fii tovarăș la lu-
 crarea pe care o plănuiesc. Meșteșugul
 tău și neînfricarea mea vor ține de-
 parte forțele potrivnice oricărei zldiri.
 durate să înfrunte timpul.
 DRAGOȘ : Gîndești că se poate, Dom-
 nia ta !
 MEȘTERUL : Te sperie îndrăzneala ?
 DRAGOȘ : Vremurile. De vremuri mi-e
 teamă.
 MEȘTERUL : Eu, cu învățătura deprinsă
 din străbuni și cu știința ce-am ago-
 nisit la Veneția, mă sumeșc să pă-

șese dincolo de vremuri. (*Scurtă pau-
 ză.*) Ei, te prinzi cu mine, meștere
 Dragoș ? Ai vreo îndolală ?
 DRAGOȘ : Cumpănesc, Domnia ta.
 MEȘTERUL : Mi-am început învățătura
 aici, cu un bătrîn mai înțelept ca tîm-
 pul, cu Șoimaru. La Veneția, unde m-a
 trimis voievodul țării, am întărit meș-
 teșugul, dar harul, fără de care nimic
 nu dăinuie, îl am de aici. Și lul îi
 slujesc. Și-apoi, să știți, meștere, fru-
 mușețea e a omului și numai lul i se
 supune.
 DRAGOȘ : Mă ispitești cu gînduri ascun-
 se, meștere...
 MEȘTERUL : Toma ! Numele meu e To-
 ma, iar al surorii mele, Maria.
 DRAGOȘ : Cum ?... Domnia ta ești meș-
 terul cel tînăr ?! Mă bucur pentru în-
 toarcerea Domniei tale.
 MEȘTERUL : Vodă, căruia i s-a dus fal-
 ma de mare cărturar și înțelept, cum
 e ?
 DRAGOȘ : Ca și tatăl lui, slăvitul voie-
 vod cel mare și viteaz. Aspru și chib-
 zuit în treburile țării.
 MEȘTERUL : Are obiceiul să verse singe
 nevinovat ?
 DRAGOȘ : Mău... N-am auzit. Dar nu-mi
 bag mîna în foc că n-ar face-o cu vin-
 zătorii de țară. Altfel, luminat și iubi-
 tor al cărților.
 MEȘTERUL : Arată a fi crud cu noro-
 dul ? Trufău cu slujitorii ?
 DRAGOȘ : Eu mă pricep la pietre, nu la
 oameni. De altfel, ai să-ți răspunzi
 singur cînd i te vei afla în preajmă.
 MEȘTERUL : E greu de ajuns la Mă-
 ria sa ?
 DRAGOȘ : Acum, da ! Vodă s-a tras în
 cetate, cernit de moartea doamnei și
 înfrînat de luptele din Ardeal. As-
 teaptă vești de la trimișii domniei, de
 nu...
 MEȘTERUL : Nu există întoarcere, nu
 există liniște. Asta vrei să spui ?
 DRAGOȘ : Cîtă vreme cetățile de hotar
 nu respectă tratatele, Măria sa nu are
 liniște.

tipărește volumul „La un pas de centrul pămîntului” (în colaborare, Editura „Eminescu”), iar în 1984, „Reportaj din mină” (Editura „Cartea Românească”).

În ultimul timp, Dumitru Dem Ionașcu își împletește activitatea de pro-
 zator cu aceea de dramaturg. În 1979 debutează pe scena Teatrului de Stat
 „Valea Jiului” cu piesa La lumina zilei (în colaborare). Același teatru îi re-
 prezintă în 1983, în premieră absolută, piesa Primăvară în noiembrie. La
 teatrul radiofonic i se transmit o serie de scenarii: Interludiul (1976), Floa-
 rea de colț (1977), Logodnicii din zori (1981), Lunga zi de după noapte (1986);
 iar, în 1984, Radioteleviziunea Română montează în cadrul emisiunilor de
 teatru piesa Credit pentru o speranță.

Dumitru Dem Ionașcu este un scriitor care și-a ancorat talentul în pro-
 blematica muncitorească privită din perspectiva actualității; dar, cum o de-
 monstrează piesa Meșterul, din aceeași perspectivă este văzută și istoria.

Dumitru VELEA

MEȘTERUL : Sînt frați de-ai noștri, meș-
tere Dragoș.

DRAGOȘ : Vodă va porni să-i supună
MEȘTERUL : De ce ?! Ce nevoie are de
supunerea asta ?

DRAGOȘ : Nevoie sau nu, cred că e cu
neputință să pătrunzi la vodă !

MEȘTERUL (sîeși) : Știu și eu ?... Poate
mă strecoar.

DRAGOȘ : Șuguiești.

MEȘTERUL : Cum adică, șuguiește ?

DRAGOȘ : Gîndurile și treburile lui vodă
nu se cade să le tulburi.

MEȘTERUL : Nu e ceva rău.

DRAGOȘ : Vrei să ridici o zidire, dar
mai mult te gîndești la treburile lui vodă.

MEȘTERUL : Și noi sîntem al țării. De
aceia, mă interesează cum gîndește și
ce face Măria sa.

DRAGOȘ : Vodă e înțelept și viteaz, meș-
tere. Nu degeaba marele voievod l-a
trimis să studieze științele și artele
peste hotare.

MEȘTERUL : Știu. A fost primul student
român la Iagelone. (Explicativ.) Și pe
mine tot marele voievod m-a trimis
(Întră Onu, un copilăș cu o biță cu
creștături. Atent la Onu.) Voinice, voinice-
noace !

ONU : Eu, bădiță ?!

MEȘTERUL : Tu, mă ! Și adu și bita !

ONU (apropiindu-se cu frică) : Bădiță, da'
n-am făcut nimic rău.

MEȘTERUL : Dă-mi bita !

ONU : Iartă-mă, bădiță !

MEȘTERUL (cercetînd-o) : Îți place să
încrustezi lemnul ?

ONU : Ihi...

MEȘTERUL : Numai pe lemn ?

ONU : Cum spui mata, bădiță !

MEȘTERUL : Ai încrustat multe ?

ONU : Multe, bădiță !

MEȘTERUL : Uită-te la mine ce fac...
(Scoate cuțitul și începe, la celălalt ca-
păt al lemnului, să încrusteze niște
forme romboidale.) Asta se cheamă
cap pe cap și șteap pe șteap. (Îi în-
voiază bita.) Poți să faci și tu ?

ONU : Nu mă încerc, bădiță ?

MEȘTERUL : Vreau să aflu dacă nu mă
înșel.

ONU : Dacă mă pășulești matale... (Con-
tinuă încrustarea începută de meșter.
Acesta îl urmărește cu atenție.)

MEȘTERUL (lui Dragoș) : Are har ! Har,
măi Dragoș !

CAPITANUL (apropiindu-se) : Ia te uită !
Ce știe prichindelul !

MEȘTERUL : Al cui ești tu, voinice ?

ONU : Al nimănui...

DRAGOȘ : Al lui au murit toți de ciumă.

MEȘTERUL : Cum te cheamă, voinice ?

ONU : Onu.

MEȘTERUL : Pe mine, Toma. Am să-ți
fiu dascăl, iar tu mie, ucenic. Dacă mă

ascuți și vei învăța meșteșugul, vei
ajunge meșter mare Acum, să mergem.

CAPITANUL : Ne aparține, meștere. E
al nostru !

MEȘTERUL : Paza cetății, nu și orfanii
ei, căpitane !

CAPITANUL : Ce vorbă !... ce vorbă !...

MEȘTERUL (ieșind, însoțit de Dragoș și
Onu) : E ușor pentru sufletul tău să
fii zugrav

(Intoneric.)

SCENA 2

O încăpere drepțunghiu!ară. Lingă
perete, așezat pe marginea unui pat
mare, Meșterul, cu ochii închiși. În
stînga scenei, în umbră, cu fața la
perete, stînd pe un scăunel și pic-
tînd, Onu. De afară se aude din ce
în ce mai insistent tropot și neche-
zat de cal. În scenă intră Maria ;
zgomotul e tot mai năvalnic, mai
dezlănțuit. Maria, o codană sfioasă,
strîngînd la piept o ulcică, nu în-
drăznește să se miște. Tropotul și
nechezatul sînt acum aproape asur-
zitoare.

MEȘTERUL (deschide ochii, privește lung
în gol, apoi se întoarce spre Maria).

Ce-ai rămas așa, surioară ?

MARIA : Domnia ta auzi ? !

MEȘTERUL : Ce s-aud ?

MARIA : Cum, n-auzi ?

MEȘTERUL : Ce ?

MARIA : Calul. Nu-l auzi cum umblă ?

MEȘTERUL (căscînd și frecîndu-și pleoa-
pele umflate) : Care cal ?

MARIA : Calul voievozilor !

MEȘTERUL : Cînd am venit, nu te-am
aflat pe lingă casă, Mărie.

MARIA : L-a simțit și el ! Domniei tale.

MEȘTERUL : Ți s-a părut, surioară.

MARIA : Umblă hojma prin codri, singur
și fără odihnă, de cînd s-a petrecut
primul voievod. Mereu l-am auzit, dar
niciodată iarna.

MEȘTERUL (ridicîndu-se) : Vreau să-l
văd.

MARIA (aștinindu-i calea) : Să nu faci
asta, bădiță !

MEȘTERUL : De ce ?

MARIA : Te-ar zdrobi în coapse.

MEȘTERUL : Vreau să-l văd, nu să-l
prind.

MARIA : Șuguiești, bădiță !

MEȘTERUL : Au să-l sfîșie Țaitele.

MARIA : Nu există haită care să cufuze
a se apropia de calul voievozilor.

MEȘTERUL (sfeși) : Da, da... Nu se află

MARIA : Gîndeam că dormi.

MEȘTERUL : Îmi pare nespus de rău...

MARIA : Domniei tale ? De ce ?

MEȘTERUL : Am dormit fără vise. Ca un
prunc nălegănat. (Oprindu-se în fața

ei.) Te-am auzit umblind prin cuhnii...
Și calul ăsta furtunatic... Nu știam unde mă aflu. Parcă aș fi coborât de undeva foarte de sus, ca o frunză de paltin, toamna. (*Minglind-o.*) Văd că ți-a trecut vremea păpușilor! Ai crescut.

MARIA: Ți-am adus o ulcică cu lapț proaspăt.

MEȘTERUL: E vremea să te măriți, surioară!

MARIA (*întinzându-i ulcica*): Ei... Și Domnia ta...

MEȘTERUL (*rizind*): Îți văd dorința în ochi.

MARIA: Ți-am adus calul în prisacă. E nărăvaș, era mai-mai să mă lovească.

MEȘTERUL: Simte el ce simte.

MARIA: Prin străinătăți te-ai deprins cu ciudățeni, bădiță.

MEȘTERUL: Și tu te prefaci că n-ai.

MARIA: Iartă-mă. Sint neliniștită.

MEȘTERUL: Vreau să te ajut! Bunicul și tata au trecut dincolo și tu al nevoie de ocrotire.

MARIA: Nu!

MEȘTERUL: Tocmai de aceea...

MARIA: Nu mi-e ușor să tănuiesc ceea ce am în inimă; ochii mă trădează.

MEȘTERUL: Nu te știam neajutorată.

MARIA: Cind mă gindesc la el...

MEȘTERUL: Și cine e acest „el”, dacă nu-i cu supărare?

MARIA (*plecîndu-și ochii*): Nu îndrăznesc s-o spun tătuchii.

MEȘTERUL: Înțeleg. Păstrezi durerea în tine.

MARIA: Sint sigură că nu l-ar vrea.

MEȘTERUL: Pe cine?

MARIA: Pe Dragoș.

MEȘTERUL: Ai tu credința asta?

MARIA: Dragoș e meșter pietrar de rînd și nu vreau să-l las.

MEȘTERUL: Și cum ai dat de el?

MARIA: De cîte ori am trecut la livadă, îmi cerea să-i aduc poame. Lucra la zidul cetății.

MEȘTERUL (*privind-o în ochi*): Și la întoarcere îl dădeai numai poame?

MARIA: Și gîndul ți-e bănuitor, bădiță.

MEȘTERUL: Tu ești nepoata și fiica unui neam de meșteri viteji, și sora mea pe deasupra, trebuie să ai grijă...

MARIA: Să nu cutezi... Dragoș e un om bun, drept, cinstit... Os de român din Rodna.

MEȘTERUL (*vesel*): L-am cunoscut și eu.

MARIA: Inima mea nu se înșală.

MEȘTERUL: Ce-l drept, mi l-am făcut tovarăș... Vreau să înalț o zidire și am nevoie de un meșter ca el.

MARIA: Chiar așa, bădiță?

MEȘTERUL: În mîna mea și aurul ia chipul pe care îl vreau. Am să-ți fac o salbă, din primii galbeni pe care mi-i va da vodă.

MARIA: Cînd te vei înfățișa la Măria sa... Vodă e uneori plin de mînie, dar totdeauna drept.

(*Zgomot amplu, progresiv, copleșitor, de cai apropiîndu-se în goană. Bătăi puternice în poartă.*)

MEȘTERUL (*grăbit*): Du-te, Mărie! Du-te...

(*Măria iese din scenă.*)

OȘTEANUL (*de departe*): Hei, e careva?

MEȘTERUL: O să rupă poarta! (*Se depărtează spre dreapta, aproape furios.*) Nu mai bate, omule!

OȘTEANUL: Domnia ta ești străinul venit de la Veneția?

MEȘTERUL: Am fost și pe-acolo.

OȘTEANUL: Ești pletrar și zugrav?

MEȘTERUL: Întocmai.

OȘTEANUL: Poruncă de la vodă! Să te înfățișezi de îndată Măriei sale!

MEȘTERUL: În cumpăna nopții?

OȘTEANUL: Pentru Măria sa nu există noapte.

ONU (*apropiîndu-se*): Unde te duci, meștere?

MEȘTERUL (*îmbrăcîndu-și mantaua*): Mă cheamă Măria sa.

ONU: Vrea să te judece?

MEȘTERUL: Nu, Onule! Vrea să-i ridic o zidire.

ONU: De ce nu te-a chemat ziua?

MEȘTERUL: Onule, Onule! Și cu șu vodă facem din noapte zi.

ONU: Noaptea-i pentru odihnă.

MEȘTERUL: Te vei obișnui și tu, Onule!

Acum, culcă-te! În zori al să afli ce-avem de înfăptuit!... (*Se aude goana cailor.*) Auzi hojneala cailor?... N-au odihnă, ca și inima și cugetul nostru, în veac... (*Iese însoțit de tropotul cailor, depărtîndu-se.*)

(*Intuneric.*)

SCENA 3

Sala tronului. În jilțul domnesc, un bărbat falnic. La picioarele tronului, pe un scăunel, un diac, o călămară, până și hîrtie, așteaptă ca vodă să-și rela dictarea. În dreapta și-n stînga, de-a lungul mesei, Vistiernicul și Logofătul. La intrarea Meșterului, Voievodul îl privește lung, cu un zîmbet viclean pe chip.

VOIEVODUL (*voce gravă, din străfunduri*): Ești meșterul trimis la Veneția de părintele nostru să studiezi știința zidirilor și arta zugrăvitului? Te-ai întors?

MEȘTERUL (*sărutîndu-i înclul din deget*): Da, Măria ta.

VOIEVODUL: Am auzit că știi să faci un desen nespus de greu, înfățișînd

tot felul de incolăcări de frîngînii care îmbogățesc golul unui cerc?

MEȘTERUL : Pe lingă lucrurile ce le știu face, desenul acela e ca un spic de griu într-un lan, Măria ta.

VOIEVODUL : Ești trufaș, zugravule!

MEȘTERUL : Știu cît prețuiesc, Măria ta.

VOIEVODUL : E același lucru, spus cu alte vorbe.

MEȘTERUL : Lucrurile își schimbă înfățișarea, Măria ta, după locul din care le privești! Jițul Măriei tale, privind de aici, de unde-l bat făcliile, își arată toată măreția și strălucirea. De dincoace, de unde cad umbrele cinstiților boieri, pare, mai întunecat și mai tainic.

VOIEVODUL : Ai limbă lungă.

MEȘTERUL : Cu îngăduința Măriei tale.

VOIEVODUL : Cum e cu băiatul de se plinge căpitanul cetății că l-ai răpit?

MEȘTERUL : Copilul are har, ar fi păcat să se piardă, Măria ta.

VOIEVODUL : Să zicem... Meștere, te poftesc la masa noastră. *(Pauză.)* Grija ospățului am lăsat-o domniței Ana.

MEȘTERUL : Măria ta, cu ce mă învrednicește de cîntea să stau la masă cu voievodul țării?

VOIEVODUL : Dorința de a te cunoaște, meștere! Mi-a plăcut semeția ta. Și sărutul inelului... Ai sărutat însemnul domniei și nu mîna omului care îl poartă. Cum mi-o sărută alții...

VISTIERNICUL : Dacă le-o întinzi, Măria ta.

VOIEVODUL *(are un gest de encuvare, apoi se stăpînește)* : Datina, vistiernice! Datina!... *(Surzînd.)* Și mi-a mai plăcut, meștere, că n-ai învățat să-ți ții gura și că spui verde ce gîndești, fără ocolisuri și ascunzături.

VISTIERNICUL : Merit pentru care îndobște îți pierzi capul.

VOIEVODUL : Nu spun că al lui n-ar putea să cadă.
(Între Ana, fiica voievodului, traversează scena și se apropie de masă. Înaltă și subțire, îmbrăcată în doliu, nu pare să vadă pe nimeni. Voievodul se ridică și o ta de mîna, așezînd-o în dreapta sa.)

ANA : Mulțumesc, Măria ta!

VOIEVODUL : Domniță, dumnealui e meșterul, *magister in diversis artibus*, nu? trimis la studii de părintele nostru și întors acum de la Veneția. Șezi, meștere! Și binevoiește să ridici po-călul cu vinul nostru.

MEȘTERUL : Care nu-l mai prejos decît cel ităllenesc. *(Înclină și bea.)*

VOIEVODUL : Nu ți-a fost frică?

MEȘTERUL : Frică de ce, Măria ta?

VOIEVODUL : Chiar! Să credem că n-ai teamă de nimic?

MEȘTERUL : Cînd nu pot lucra, da!

VOIEVODUL : De moarte, nu?

MEȘTERUL : N-am spus asta. De ea, dacă mi-ar frînge lucrul la jumătate.

VISTIERNICUL *(prîvindu-l surprins)* : Să înțelegem că te îndoiești de cele divine?

MEȘTERUL : Domnia ta, vistiernice, uită că divinitatea e însăși frumusețea. Eu, mai degrabă, mă tem de brațul Măriei sale. E mai aproape.

VOIEVODUL : Ziceam că nu știi să lingi mîna.

MEȘTERUL : Știu, Măria ta, dar nu mi-e-n fire! Cu un singur gest sau cuvînt îmi poți frînge rostul. Zidirea să nu aibă loc.

VOIEVODUL : Și ce-ai vrea să zidești?

MEȘTERUL : Cetăți și palate, școli, drumuri bune și poduri trainice. Măria ta.

VISTIERNICUL *(ride ca de o glumă bună)* : Ești un om ciudat, meștere! Nu te înfricoșează nimic, și cu toate astea visezi să înalți cetățile!

MEȘTERUL : Omul nu zămislește numai din teamă.

VISTIERNICUL : Trufie! *(către Voievod.)* Asta este, Măria ta.

MEȘTERUL : Cînd am plecat să-mi desăvîrșesc harul, gîndul mi-a fost să mă întorc... Și nu oricum. Să ridic zidiri spre faima țării.

VISTIERNICUL : Ai curaj, meștere!

MEȘTERUL : E îndrăzneala care dezleagă fapta, Domnia ta! Aceasta e cheia fără de care nici o învățătură nu prețuiește nimic.

VISTIERNICUL : Și cugetul ți-e inflăcărat și inima vitează.

MEȘTERUL : Gîndul mi-e curat, Domnia ta! Vreau să înalț zidiri. Așa cum le văd, cu ochii minții. Nu fresce, nu pinze, nu statui, nu vase de bronz în care se aruncă resturi de la mesele monarhilor, vistiernice. Altfel, zadarnic am bătut atîta drum și am mistuit atîta învățătură.

VISTIERNICUL : Țara trece prin încercări grele. Dușmanii nu ne lasă răgaz de zidiri.

MEȘTERUL : Totul atîrnă, și aici, de locul din care privești, vistiernice. *(Ironie.)* Dar eu mă întreb, Domnia ta, ce s-ar întîmpla cu neamul nostru mereu pîndit de neprieteni dacă, pe lingă vrăjmășia altora, ne-am mai război și cu îndrăzneala cugetului?

VISTIERNICUL : La asta încă n-am cugetat. *(Privindu-l cu îndrăzneală.)* Nu te lași, magistre.

MEȘTERUL : Vrabia tot pui săde...

VISTIERNICUL : Te vor ocoli prietenii... se vor feri de Domnia ta.

MEȘTERUL : Prietenii, vistiernice, sint ca banii. Cînd ți-e lumea mai dragă, te

lasă. Iar cînd vrei să-i păstrezi și îi pui în comornită, te trezești, într-o bună zi, că nu mai umblă.

VOIEVODUL : Are dreptate, vistiernice !...
(*Către Toma.*) Cum e pilda cu jilțul și ochiul care-l privește ? Și-a cam întunecat privirea, auzindu-te.

MEȘTERUL : Cînd ai gîndul curat, n-ai de ce te tîme, Măria ta. Obiectele îndepărtate ni se par puțin mai întunecate decît cele apropiate. Meșterul Leonardo da Vinci a observat că ele iau culoarea albastră. Grija fiecăruia este să știe la ce depărtare să se oprească, pentru a vedea culoarea adevărată a lucrurilor.

VOIEVODUL (*ironic*) : Mă întreb, pentru a-ți afla adevărata ta culoare, cam la ce depărtare ar trebui să stai ?

MEȘTERUL : Sintem la depărtarea potrivită, Măria ta.

VOIEVODUL : Ești înțelept.

VISTIERNICUL : Și abli... Înșușiri care se întregesc una pe alta, Măria ta. Ne vom încredința de acest adevăr cît de curînd (*Pauză.*)

MEȘTERUL : În călătoriile mele, am auzit că domnițele se indeletnicesc cu slujirea frumosului. (*Către Ana.*) Domnia ta coși veșminte și atemise ?

ANA (*privindu-l sfioasă*) : Ca să treacă vremea, meștere.

VISTIERNICUL : Nu știam, Aniță !

ANA : Dar pentru ce alta, Domnia ta ?

VISTIERNICUL : Mda ! Pierderea doamnei țării și a mamei tale te-a schimbat mult.

ANA : Dacă aș fi fost băiat...

VISTIERNICUL : Poate că ar fi fost sau n-ar fi fost mai bine.

ANA : De ce, Domnia ta ?

VISTIERNICUL : Fiecare om își are locul și îndatoririle lui în treburile țării, Aniță !

ANA : Cînd nu ții socoteală de loc și rang nu te pierzi, Domnia ta. Și eu aș putea să-mi îngădui trufia bărbaților ! Măria ta vrea să întărească tratativele încheiate de bunicul meu cu cetățile Ardealului. (*Către Meșter.*) Domnia ta, după știința noastră, nutrești să ridici cetăți, poduri, să construiești drumuri...

VISTIERNICUL : Nu-mi pune în gură ce n-am gîndit !

VOIEVODUL : Ce glumă e asta, Aniță ? Nu te știam arțăgoasă !

ANA : Toți bărbații sînt niște trufași, Măria ta.

VOIEVODUL : Te poftesc să ai respect pentru slujitorii noștri ! Și ai țării.

MEȘTERUL (*mai degrabă speriat*) : Dacă Domnia ta îngăduie, domniță... Citez să-ți desenez niște modele noi.

ANA : Mulțumesc, meștere.

VOIEVODUL : Gînd bun ! Povestindu-i cele văzute prin lume... Și cu desc-

nele... Ai putea alunga tristețea domniței. Și-i împrespătezi și dragostea către noi...

ANA : Îmi pui iubirea la îndoială, Măria ta ?

VOIEVODUL : Nu. Dar nu-mi plac gîndurile tale.

ANA : Îngădui să mă retrag ?

VOIEVODUL : Cum îți este voia, Aniță, noapte bună !

(*Ana iese ca amețită, cu capul plecat.*)

VISTIERNICUL : (*revenindu-și primul*) : Măria ta... cît privește zidirea, ar trebui vorbit cu logofătul Milcoveanu.

VOIEVODUL : De ce ?

VISTIERNICUL : În locul zidirii de la Humor, rislipă de năvălitori, ar vrea să ridice o alta, Cu îngăduința Măriei tale.

VOIEVODUL : Vistiernice, vistiernice ! Ai știut ?

VISTIERNICUL : De mult, Măria ta.

VOIEVODUL : Și de ce mi-ai tălănit dorința logofătului ?

VISTIERNICUL : Te știam prins cu treburile țării, nu voiam să te împovărez. Și gîndul zidirilor din Cetatea de Scaun, pentru care te pregătești să aduci meșteri discuși, nu-ți dădea pace. Apoi, școlile cele mari, drumurile și podurile, Măria ta le-ai incuviințat.

VOIEVODUL : Eu, da !

VISTIERNICUL : Acum îl avem pe meșter, doamne.

VOIEVODUL (*ridicîndu-se, se clatină ușor de oboseală*) : Meșterul să ne arate ce poate cu desenele ! De-o zidire tot nu se apucă nimeni acum. În toul ărnii. Vom mai chibzui.

MEȘTERUL : Pînă atunci am face planul zidirii. Sînt multe de pregătît pentru începerea ei.

VOIEVODUL (*violent*) : Vrei să spul că tu singur... ?

MEȘTERUL : Am să ridic totul, de la plan la zugrăvirea zidurilor, Măria ta.

VOIEVODUL : Îndrăzneala ta întrece măsura !

MEȘTERUL : Fără asta, Măria ta, puține s-ar ridica spre cinstea și măreția omului.

VOIEVODUL : Chiar așa de mare ți-e credința în zidirea asta ?

MEȘTERUL : Măria ta...

VOIEVODUL (*obosit, cedează*) : Doresc să-ți cunosc fapta ! Apucă-te de planul lucrării. Să fii gata la timp și la poruncă ! Pînă atunci s-ar întîmpla să am nevoie... de mintea ta... și de limba ta care nu se sfiește să spună adevărul...

(*Intuneric*)

Margine de pădure. Meșterul și Dragoș se află în stînga scenei. Din spatele pădurii, se aude sunetul îndepărtat al toacel de vecernie. În apropiere, cu spatele la ei, Logofătul.

DRAGOȘ (oștează ușor, cu încîntare): Ce pădure! Cîtă măreție!

MEȘTERUL: Falnică.

DRAGOȘ: Să ne grăbim. Acuși se întunecă.

MEȘTERUL (privind în depărtare): Ne trebuie un loc de început... Loc curat, luminat, ca argintul strecurat.

DRAGOȘ: Aici e, meștere și frate.

MEȘTERUL: Putea să nu fie cel a'ies.

DRAGOȘ: L-am aflat o dată cu prima rază de soare. Acesta e semnul de taină.

LOGOFĂTUL (apropiindu-se din dreapta): Ce loc minunat! Ca o deschidere de zori.

MEȘTERUL: Hotar de codru, logofete!

DRAGOȘ: Te îmbeie să nu mai pleci!

MEȘTERUL: Loc rupt din cer și așezat în inima Carpaților.

LOGOFĂTUL: Să mă țiete Domniile voastre, dacă mă încumet cu o întrebare.

MEȘTERUL: Curaj, logofete! Curaj!

LOGOFĂTUL: Domniile voastre nu o bișnuiesc să vină la slujba de seară?

MEȘTERUL (făcîndu-se că nu-l aude): Ce lățime are, măi Dragoș?

DRAGOȘ: Cît vatra Putnel și a Cozlei la un loc și cu ceva mai largă.

MEȘTERUL: De ce ne cauți circotă, logofete?

LOGOFĂTUL: Nu eu, meștere! Datina străbună.

MEȘTERUL: Slujba noastră stă în faptă!

LOGOFĂTUL: Vorbești cu dispreț, meștere! Nu e bine. La ctitoria nouă e nevoie și de înțelepciune.

DRAGOȘ: Ești prea aspru, meștere!

MEȘTERUL: Ei și? Nu vreau să fiu dus de căpăstru ca un cal orbit de bătrînețe.

LOGOFĂTUL: Așa de mult crezi în locul ales, meștere?

MEȘTERUL: Cînd îți pui harul în slujba țării și credința în mîinile Măriei sale, nu alegi. Iarba, cu verdele ei crud și strălucit, e femeie; bradul, mîndru și neîncovoiat, bărbatul! Și aici, la împreunarea lor, se va naște zidirea, ca o sevă a lor... A ierbii și a pădurii. Loc mai bun nici că se poate, logofete!

LOGOFĂTUL: Domnia ta nu poate greși!

DRAGOȘ: Asta cam așa e...

MEȘTERUL: Pe aici și-a lăsat Șoimaru

harul! A cutezat să încerce zugrăveala în albastru...

DRAGOȘ: Meștere, te încearcă și pe tine cutezanța lui Șoimaru?

MEȘTERUL: De ce nu? Ce vezi rău dacă zugrăvim zidurile și pe dinafară?

DRAGOȘ: Meșterul Șoimaru a vrut și dinsul să scoată la lumină acel albastru, înaltea ta, și ai aflat ce-a pățit?

MEȘTERUL: Zugrăveala lui s-a scorjit și a căzut... N-a cunoscut taina. O fi greșit la tencuiei, la vopsele... Sau la amîndouă.

DRAGOȘ: Și tu?

MEȘTERUL: Încă n-o cunosc nici eu.

DRAGOȘ: Să nu umblăm cu capul în nori, meștere și frate.

MEȘTERUL: Dar din neizbinda lui se poate afla.

LOGOFĂTUL: Meștere, de ce nu mi-ai spus de la început?

MEȘTERUL: Ce? Nu știu ce dorești să afli, logofete.

LOGOFĂTUL: Că ai gînduri ascunse cu zugrăveala!

MEȘTERUL: Domniei tale nu ți se pare firesc?

LOGOFĂTUL: Era vorba de zidire, nu și de zugrăveală.

MEȘTERUL: Mereu se află cite unul pe care îl încearcă un gînd nou sau o cale neumblată! Meșterul Șoimaru a vrut să pună în zugrăveală limpezimea cerului și a apelor alături de căldura holdelor și de singele vărsat de înaintașii noștri. Albastrul e nemuritor ca speranța omului în bine și pace. Acest meșter, ca și înaintașii săi, trebuie cinstiți pentru îndrăzneala lor. Mie îmi va fi mai ușor să pășesc pe drumul care l-a încercat pe el.

LOGOFĂTUL (uitîndu-se sumbru la Meșter): De averea mea nu-ți pasă! ...Doar de vodă?

MEȘTERUL: Vodă judecă fapta.

DRAGOȘ: Unde gîndești, meștere, că s-ar afla acea taină a amestecului care să țină albastrul nepierător în bătaia soarelui și a ploii, în arșița verii și-n gerul iernii?

MEȘTERUL: Trebuie să fie, măi Dragoș! Nu este taină care să nu se lase, pînă la urmă, pătrunsă de mîntea omului. Voi zugrăvi-o în albastru!

LOGOFĂTUL: Asemenea zugrăveală, pe dinafară, ai mai văzut pe undeva?

MEȘTERUL: Dacă alții n-au cutezat, de ce să nu îndrăznim noi? Eu văd aici o ctitorie care se ridică spre cer și se unește cu albastrul lui. Și am să fac întreaga lume s-o vadă.

DRAGOȘ: Să nu ne pierdem capul!

MEȘTERUL: Ehe! dar să nu mai pierdem timpul. Ca să zugrăvim în albastru, trebuie mai întîi să zidim lăcașul.

DRAGOȘ (intorcându-se spre pădure): Ce falnici copaci! Dar nu-s de trebuință voți.

MEȘTERUL: Ți se pare.

LOGOFATUL (se retrage spre dreapta)

Am să mă pling lui vodă pentru zugrăveala pe dinafară.

MEȘTERUL: Plînge-te, logofete.

DRAGOȘ Mi-e frică, meștere. E prea pornit... Ctitoria e pe cheltuiala lui, și dacă mai socotești și zugrăveala...

MEȘTERUL: A luat-o vodă asupră-i. E pe cheltuiala țării. Dar să începem însemnatul copacilor.

DRAGOȘ (murmărind copacii): Unu, doi, trei... În locul lor cresc alții.

MEȘTERUL Ca și oamenii, gîndești.

DRAGOȘ Crezi?! Pentru acoperiș ne trebuie stejar.

MEȘTERUL Îl aducem de la Slătioara?... (Se pierde în pădure). Nimic nu va lipsi pentru această întemeiere a gândului nostru.

(Intuneric.)

SCENA 5

Curtea domnească. Ana și Meșterul, despărțiți de o masă lungă, se privesc în tăcere. Amîndoi au un aer de oameni curioși, la pîndă. Ana face cîțiva pași spre dreapta, în căutarea unui loc mai întunecos. Meșterul vine în urma ei.

ANA (dă semne de curiozitate): Știi să descifrezi semnele mîinii, Meștere?

MEȘTERUL: Eu... numai așa, pentru mine, domniță.

ANA: Am să-ți poruncesc să mi le citești și mie.

MEȘTERUL: Și dacă nu pot?

ANA: De ce?

MEȘTERUL: Mă tem...

ANA: Domnia ta! Pentru cine?

MEȘTERUL: Să spunem... pentru mine.

ANA: Cit mai sînt la curtea domnească, am dreptul să poruncesc.

MEȘTERUL: Gindeam dimpotrivă. Tot ce ține de sufletul meu...

ANA: Domnia ta nu-ți mai aparții, meștere. Ești al țării.

MEȘTERUL (parcă nu i-ar vorbi numai ei): De cînd te-am văzut în preajma lui vodă, mă tem de clipa cînd n-ai să mai fii, domniță. De ce? Pot să te întreb: de ce?

ANA: Vrei să fii alta?

MEȘTERUL: Vorbele umblă, domniță Ana.

ANA: Da, da, da! Și Domnia ta te iese după vorbe?

MEȘTERUL: În ultima vreme, te aflui tot mai tristă, cu gîndurile duse.

ANA (ton persiflant): Am sperat mereu că ai să mă prețuiești.

MEȘTERUL Domnia ta nu știe să poartă în inimă, domniță.

ANA: Te gîndești la hotărîrea lui vodă?

MEȘTERUL: De asta mă tem mai mult și mai mult.

ANA: De puterea sau de cutezanța tatei?

MEȘTERUL: Și de una și de alta.

ANA: De ce?

MEȘTERUL: Nu mă certa, domniță!

Frumusețea lucrurilor la care visez eu nu înspăimîntă pe nimeni! N-am auzit că ar înspăimînta. Oamenii se tem de nedreptate, de silnicie, de năvăliri, ca să mai am și eu vreun drept să-i tulbur cu visurile mele.

ANA: E bine să faci din mindrie o virtute. (Ironică.) Numai că vodă nu se mulțumește cu atât.

MEȘTERUL: Toți sîntem în stare de jertfă, domniță Ana.

ANA (învîrtindu-se în jurul mesei, trecînd de la una la alta cu ușurința stăpînului): Cum sînt fagii în jurul zidirii?

MEȘTERUL: Drepti și mîndri.

ANA (oprindu-se): Îți depășesc mindria ta?

MEȘTERUL: Toți își au o măsură pe care se străduiesc s-o atingă. Numai că unii vor s-o depășească, să treacă dincolo de ea.

ANA: Să-mi închipui că ar fi vorba de noi?!

MEȘTERUL: N-am răspuns pentru asta.

ANA: Și cînd începi zidirea?

MEȘTERUL: Acum sînt zile de pregătire de luptă. Vodă pornește spre Brașov.

ANA: Te lași pe tine?

MEȘTERUL: Nu!

ANA: Ar trebui să fii mîndru dacă te-ar lua.

MEȘTERUL: Așa și așa...

ANA: De ce te codești?

MEȘTERUL (ridicînd din umeri): Nu-s făcut pentru asta.

ANA: Gîndești că e o rușine să fii în preajma lui vodă la grele încercări?

MEȘTERUL: Nu, cred că nu...

ANA: În tine are încredere. Mi-a spus-o și mă bucur. (Cu o vizibilă îngrîțorare.) Cine o să vegheze asupra Măriei sale?! Vodă e ca un copil, se înflăcărează repede și uită de sine. De mult visează să unească Ardealul cu țara-mumă... Și pe mine să mă mărite cu Vlad...

MEȘTERUL (tîmțit): Cu Vlad? Cu Vlad Vintilă?

ANA: ...să-și asigure un zld puternic din jos de Dunăre.

MEȘTERUL: Asta nu mi-a spus-o.

ANA: Nu-i vina lui.

MEȘTERUL (vrea să clarifice situația): Și Domnia ta se supune?

ANA (trezită din gînduri): Ce anume?... Asta e soarta domnițelor, meștere. Să

se supună poruncilor. La urma urmei, toate sînt rînduite în interesul țării! Și numai al ei.

MEȘTERUL Asta înseamnă că în curînd n-am să te mai văd, domniță?

ANA Timpul ne este măsurat...

MEȘTERUL Pe mine n-ai să mă păcălești.

ANA: Nu eu am chemare să-l judec pe vodă.

MEȘTERUL (*o prinde de mîină*): Și dreptul la nesupunere?

ANA Vodă n-are răgaz de glume, meștere.

MEȘTERUL Nu-și iubește singele, domniță!

ANA (*bănuind o dezlănțuire*): Cunosce dragostea lui vodă și n-o pun la îndoială. Dar în afara dragostei pentru mine, își iubește supușii... Liniștea și pacea acestui pămînt.

MEȘTERUL: Și timpul meu zorește, domniță. De aceea, trebuie să mă întorc la uneltele mele. Și... cine știe, poate voi avea bucuria să te mai văd... Îngădui să plec?

ANA: Stai! Era să uit...

MEȘTERUL: Supusul Domniei tale.

ANA Mi-ai spus cîndva că voi, meșterii, nu vă deosebiți de ceilalți muritori. Și harul nu e un merit al vostru, ci un dar cu care te naști, așa cum te naști cu ochi negri sau albaștri?

MEȘTERUL: Și unde găsești Domnia ta mîșeală?

ANA: Vodă i-a spus același lucru ucenicului tău!... De ce te-ai ridicat împotriva lui vodă? De ce?

MEȘTERUL: Adevărul acesta: aparține meșterilor! Altfel... nu mai sîntem stăpîni pe harul nostru.

ANA: Eu, în locul lui vodă, aș pune oștenii să te arunce în temniță. Te codești să-l însoțești în Ardeal...

MEȘTERUL: Eu nu-s războinic, domniță Ana.

ANA: Pentru nesupunere!

MEȘTERUL: Nici o dorință nu poate fi atît de puternică, încît să mă facă să mă tirăsc împotriva voinței mele. Nu-mi aflu liniștea și rostul cîtă vreme ne răfuim cu frații noștri de ueste munți. Dar asta nu înseamnă că nu sînt credincios țării și lui vodă.

ANA (*cu capul în pămînt, resemnată*): Măria sa iubește pacea. Nu mai puțin ca tine.

MEȘTERUL: De asta mă tem, domniță. Din prea mare iubire să nu i se întunece cugetul...

(*Intoneric.*)

SCENA 6

O încăpere țărănească, dreptunghiulară. Meșterul și Bătrînul par a se studia pe furiș. Viscol. Biciuirea

vîntului se aude foarte clar. Cînd se apropie, cînd se depărtează. Un moment de liniște peste care năvălește tropot și nechezat de cal. Bătrînul tresare și se îndreaptă spre fereastră.

BĂTRÎNUL: Ai venit după lemne?

MEȘTERUL Nu.

BĂTRÎNUL (*întorcîndu-se de la fereastră înfricoșat*) Auzi?

MEȘTERUL: Ce s-aud, omule?

BĂTRÎNUL: N-auzi?

MEȘTERUL Ce-i cu dumneata? Ești bolnav?

BĂTRÎNUL Calul! N-auzi?

MEȘTERUL: Care cal?

BĂTRÎNUL: Calul voievozilor petrecuți în veac.

MEȘTERUL: Parcă...

BĂTRÎNUL: Așa umblă, singur și fără odihnă, de cînd ne știm pe acest pămînt. L-am mai auzit, dar niciodată atît de aproape. (*Privindu-l pe Meșter.*) Te-au trimis după lemne?

MEȘTERUL (*după o scurtă meditație*): Care lemne?

BĂTRÎNUL: Închide ușa. Întră sau pleacă! Dar, oricum, închide ușa.

MEȘTERUL: Îl caut pe meșterul Șoimaru.

BĂTRÎNUL: N-aud... Cine anume?

MEȘTERUL: Meșterul Șoimaru. Pentru el am venit.

BĂTRÎNUL: Acela de care vorbești nu mai e.

MEȘTERUL: A murit?

BĂTRÎNUL: S-a dus de la noi.

MEȘTERUL: Ce pierdere! (*După o clipă de reflecție.*) Dumneata l-ai cunoscut?

BĂTRÎNUL: De cine vorbești?

MEȘTERUL: De meșter! Îți mai amintesti de el?

BĂTRÎNUL: De la un timp, încep să-l uit.

MEȘTERUL: Ce tot îndrugi acolo?

BĂTRÎNUL: Să-l uit... să-l uit...

MEȘTERUL: Nu-l nimic. Uitarea e ome-nească.

BĂTRÎNUL: Cum?

MEȘTERUL: Numele, chipurile oamenilor se uită, faptele lor, nu.

BĂTRÎNUL: Cine ești?

MEȘTERUL: Sînt unul din meșterii cei mulți ai țării.

BĂTRÎNUL (*se îndreaptă din nou spre fereastră*): Oricine ești, Șoimaru nu-l aici. Te-am auzit de departe. Gîndeam că te-au trimis după lemne. Ai nimerit aici din întîmplare.

MEȘTERUL: Pe viscolul ăsta poți să nimeresti oriunde.

BĂTRÎNUL: Blesemată vreme! De astătoamnă n-am văzut chip de om.

MEȘTERUL: Eu sînt aici.

BĂTRÎNUL: Ce cauți, pe vremea asta?

MEȘTERUL: Sînt zugrav și sfetnic al

Mariei sale, domnul țării.

BĂTRINUL (*revenind*): Și ce vrei?

MEȘTERUL: Cu zugrăveala de la Homorod voiam să aflu cum a fost. Dar dacă zici că meșterul Șoimaru nu se află...

BĂTRINUL: Ai bătut calca degeaba.

MEȘTERUL: Vrei să plec?

BĂTRINUL: N-am zis asta, omule.

MEȘTERUL: Parcă spuneai că l-ai cunoscut... (*Cu respirația tăiată, privind pe fereastră în pădurea acoperită de zăpadă.*) Dar, ce văd!... O citorie zăgărită cum nu-i alta sub soare!

BĂTRINUL: A văzut-o și meșterul Șoimaru... (*Ia din firidă o carte veche și începe, ca pentru sine, să citească.*) „În vremea cînd străjerii casei tremurau și oamenii cei tari se încovoiau la pămînt și cele ce macină nu mai lucrează, căci sînt puține la număr, și privitoarele de la ferestre se întunecă și se închid porțile care dau spre uliță și se domolește hurea morii și te scoli la ciripitul de dimineață al păsării și se potolește toate cîntărețele și te temi să mai urci colina și soamele pîndesc în cale și capul se face alb ca floarea de migdal și lăcusta sprintenă se face grea și toți mugurii s-au deschis, fiindcă omul merge la...”. (*Închide cartea și-o pune la loc.*)

MEȘTERUL (*revenindu-și*): Să fie vreun tîlc între ceea ce ochii au văzut și urechile mi-au auzit?

BĂTRINUL: Gînduri și timo! Încercarea lui Șoimaru a fost o trufie nebună, să înfrunte timpul.

MEȘTERUL: Dar dacă izbîndea?

BĂTRINUL (*speriat*): Așa am crezut tot timpul. A fost o dorință să faci ceva ce nimeni n-a mai cîntărit.

MEȘTERUL: Dacă aceasta este sădită în om?

BĂTRINUL: Cînd nu știi unde-i cerul?!

MEȘTERUL: Poate îl coborîm sau ne ridicăm fruntea pînă la el.

BĂTRINUL: Toți care vorbesc așa, mai bine s-ar pătrunde de adevărul că tot ce se naște din sămînță e supus putreziciunii și pieirii.

MEȘTERUL: Tot?

BĂTRINUL (*dezlănțuit*): Tot! Tot!... Arbori, ierburi, flori, tot...

MEȘTERUL (*uluit*): Asta înseamnă că și culorile, cleiul... sînt făcute din sămînță și rădăcini!... Și ouăle, care sînt sămînța însăși!

BĂTRINUL: Totul este supus pieirii. (*Ascultă.*) Ssst! Numai ca'ul volevoziilor umblă, umblă...

MEȘTERUL (*îl apucă strîns de braț*): Meștere, ce vopsele ai folosit?

BĂTRINUL: Umblă calul volevoziilor.

MEȘTERUL: Nu e calul. Este vîntul.

BĂTRINUL: Așa se aude vîntul aici?!

MEȘTERUL: Așa e peste tot.

BĂTRINUL: Taci! N-ai un tropot? (*De dincolo de vîscol se aude tropot și nechezat de cal.*) Cîtă vreme umblă este încă bine.

MEȘTERUL: Cum adică?

BĂTRINUL (*privindu-l cu superioritate*): Să ne bucurăm că volevozii ni l-au trimis să vegheze asupra țării. Cîtă vreme mai există cineva care să-l audă însemnă că e bine. Volevozii veghează.

MEȘTERUL (*apucîndu-l de umert și privind-l drept în ochi*): Meștere, ce vopsele ai folosit?

BĂTRINUL: Cum am apucat și eu de la meșterii bătrîni... din ierburi, din frunze, din boabe, din rădăcini...

MEȘTERUL: Și din altceva ce?

BĂTRINUL: Din pămînt și pietre...

MEȘTERUL: Și unde te-ai înșelat? Spune-mi, spune-mi! Le-ai amestecat cu ouă și ai folosit cleiuri?

BĂTRINUL: Toate... Nu mai știu... Toate!

MEȘTERUL: Dar stîmpărarea varului ai făcut-o cu lapte de bivoliță și cu cleiuri?

BĂTRINUL (*uluit*): Altfel cum să se prindă?!

MEȘTERUL: Dar fără cleiuri? Numai cu lapte?... (*Lumînat.*) Sigur, asta trebuie să fie... Încolțește taina...

(*Întineric.*)

SCENA 7

Spătăria mică a palatului domnesc. O masă lungă de lucru. În capătul ei, așezat pe un jîlt mic, Voievodul. De-a dreapta și de-a stînga, se află Vistiernicul și Logofătul. În picioare, în cealaltă parte a mesei, Meșterul și ajutoarele sale: Dragoș și Onu. Voievodul ridică ochii, privindu-i cu încîntare.

VOIEVODUL: Bine ați venit, meștere! Binevoiește să ne înfățișezi ajutoarele care te însoțesc! Văd că unul este cu caș la gură!

MEȘTERUL: Acesta din dreapta, Măria ta, e meșterul Dragoș, pietrar de la Rodna. A rămas doar cu dalta și mistria, căci hoardele i-au risipit casa și i-au ucis pe toți al său. Luînd-o de soată pe Maria, soră-mea, am devenit și cumnați. Cu el și cu acest copil mă leg. În fața Măriei tale, să înalț orice zidire, fie ea oricît de mare și grea, cetate sau pod.

DRAGOȘ (*plecîndu-se*): Măria ta!

VOIEVODUL: Șezi aici, la masa noastră, meștere Dragoș!

MEȘTERUL : Credința și dragostea lui pentru Măria ta nu pot fi întrecute nici de tăria pietrelor !

VOIEVODUL : Acum nu mai săruți sigiliul, meștere, ci mina ! Poate încropești și stihuri ?

MEȘTERUL : Nu, Măria ta,

VOIEVODUL : Dar cu copilul ce al de gând ?

MEȘTERUL : Acesta, Măria ta, este înțitul meu ucenic, Onu. Ca un dar al locurilor noastre. În el pare a se fi strâns ce-au avut mai bun atitea mâini de-ale noastre, care au căzut în lupte. Va ajunge cel mai vestit zugrav al țării.

VOIEVODUL (*mingându-l cu blindețe*) : Pe tine te-a luat meșterul de la oștenii curții domnești ?

ONU : Cum zici, Măria ta.

MEȘTERUL : Harul nu se lasă de izbeliște, măria-ta !

VOIEVODUL (*continuu să-l mângie pe Onu*) : Se întrece cu vorba meșterul tău. Tu cum te înțelegi cu el ?

ONU : Îmi e ca un frate mai mare.

VOIEVODUL : Ocrotitorul tău e un meșter ales. Să-l fil supus și să nu-l ieși din cuvânt... să deprinzi bine meșteșugul. (*Frecându-și mâinile, cu satisfacția omului care are de lucru.*) Și acum înfățișează-ne ce ai plănuț, Meștere !

MEȘTERUL : Sigur, sigur... (*Desfășoară desenele pe masă, apoi rămâne în picioare, așteptând.*)

VOIEVODUL (*după ce privește cu atenție planurile*) : Foarte bine... Da... E o zidire îndrăzneță... Linia are măreție și forță... da... da...

VISTIERNICUL : Îngăduie Măria ta să înfățișez nedumerirea pe care mi-a iscat-o acest plan ?

VOIEVODUL : Îngădui, vistiernice !

VISTIERNICUL : Ce vor să fie pătratele acestea ?

DRAGOȘ : Stilpii.

VISTIERNICUL : Și trebuie să înțelegem că zidul de apus va fi înlocuit cu stilpi de piatră ?

MEȘTERUL (*ironic*) : Nu. Zidul este închipuit de aceste linii. Stilpii vor mărgini doar pridvorul.

VISTIERNICUL : Un pridvor deschis ?

MEȘTERUL : Da.

VISTIERNICUL : În țara noastră nu s-a închipuit asemenea lucrare.

MEȘTERUL : E o îndrăzneală a gândului nostru.

VOIEVODUL (*arătând cu mina pe desen*) : Și linia asta răsuclită ca un melc ?

DRAGOȘ : Treptele de piatră ascunse în interiorul zidului, Măria ta.

VOIEVODUL : Care duc unde ?

DRAGOȘ : În taință !

MEȘTERUL : O ascunzătoare, Măria ta. La vreme de restriște, se vor putea

ascunde bunurile de preț, odoarele țării.

VOIEVODUL : Lucru înțelept !

VISTIERNICUL : Și de folos, Măria ta. MEȘTERUL : Nu s-a mai făcut în nici o zidire de la noi.

VISTIERNICUL : Mă întreb dacă taina aceasta cunoscută de șase oameni mai poate fi numită taină !

VOIEVODUL (*aspru*) : De care dintre noi te îndolești, vistiernice ! ?

VISTIERNICUL : Mă bănuiești de reacredință, doamne ?

VOIEVODUL (*schimbînd*) : Meștere, cum va arăta zidirea ?

MEȘTERUL (*desface alt plan*) : Dacă mi-e îngăduit...

LOGOFĂTUL (*se smulge din starea de ululă*) : Ce rost mai are zugrăveala în albastru... după neizbînda meșterului Șoimaru... ?

VISTIERNICUL : Noi l-am lăsat pe acel meșter zugrav să încerce. Că zugrăveala lui s-a scorojit și a căzut nu înseamnă că la o încercare nouă, mai bine chibzuită, nu vom izbîndi.

LOGOFĂTUL : Și ce am dobîndi cu zugrăveala asta scoasă în lumina soarelui ?

VISTIERNICUL : Lărgirea zidirii, logofete.

LOGOFĂTUL : Și dacă... nu știu... patima asta pentru culori... pentru albastru...

VISTIERNICUL : La marile sărbători, cînd norodul nu va mai încăpea între ziduri, se va simți și afară ca și înăuntru ! Cu aceste culori de albastru curat și adînc ca cerul, va fi o carte sfîntă a neamului, deschisă pentru învățătură și istorie. Ea ne cere doar s-o privim.

MEȘTERUL (*nostalgic*) : Este o carte de învățătură și istorie. Dar trebuie să arate și frumusețea sufletului nostru. De-o parte, codrii, căldura cîmpurilor și toată iscusința firii, de cealaltă, măreția zămislită de om, sufletul nostru lăsat să vorbească din veac în veac.

VOIEVODUL : Bine zici, meștere ! Că sufletul nostru trebuie să vorbească, în toată frumusețea lui, copiilor copiilor noștri !

LOGOFĂTUL : Dar eu, Măria ta... eu m-am gîndit la zugrăveala de-afară cu dragă inimă... dar... dar... de unde atîta bănet ?...

VISTIERNICUL : Așa-i, Domnia ta ești cîltorul și ai ultimul cuvînt !

VOIEVODUL : Nu te plînge, logofete ! Îți cunoaștem osîrda și nu te vom supune la o greutate care te-ar depăși.

LOGOFĂTUL : Altfel nu se ridică zidirea.

VOIEVODUL : Crezi ?

LOGOFĂTUL : Ori n-o zugrăvim pe afară.

... din

VOIEVODUL : O asemenea frumusețe să rămână doar o închipuire? Ar fi păcat! Zugrăveala voi lua-o eu asupra-mi.

VISTIERNICUL : Măria ta uită...

VOIEVODUL : N-am uitat de zidirile din Cetatea de Scaun. Aceasta e voia Domniei mele, vistiernice!

MEȘTERUL (timid) : Măria ta, aș dori...

VOIEVODUL : Rămii, meștere! Domniile voastre sînteți slobozi pentru ziua de azi. (Ies cu toții; după o pauză.) Pari îngîndurat!

MEȘTERUL : Îți mulțumesc, Măria ta!

VOIEVODUL (rîzînd) : Îți frîngi tu mîndria!

MEȘTERUL (după o clipă de ezitare, dezvelește din ștergar un tablou cu chipul domniței Ana și-l reazemă de fîț) : Ți-l dăruiesc, Măria ta!

VOIEVODUL : Ce s-a întîmplat cu tine? Ți-ai pierdut mîințile! Ai zugrăvit chipul Anel! Dacă ar fi vistiernicul aici, mi-ar cere să te arunc în temniță!

MEȘTERUL : Dacă Măria ta socotește că am comis o necuviință, sînt gata tabloul să-l distrug.

VOIEVODUL : Abia atunci te-aș da pe mîna gîdelui.

MEȘTERUL : Voia Măriei tale.

VOIEVODUL (derutat) : De ce tocmai Ana?

MEȘTERUL : Voiam să fac Măriei tale un dar neobișnuit.

VOIEVODUL : Ai reușit...

MEȘTERUL : Eu... eu... doamne...

VOIEVODUL : Și-ți voi rămîne recunoscător că l-ai adus tocmai acum, la timpul potrivit. Acest chip al ei îmi rămîne ca amintire. O voi mărița cu Vlad Vintilă.

MEȘTERUL : De ce, Măria ta? De ce?

VOIEVODUL : Iar te prefaci a nu înțelege gîndul nostru, meștere?

MEȘTERUL : N-aș vrea să aflu că totul pornește de la domnița Ana.

VOIEVODUL : E singura faptă înțeleaptă, meștere! Asigurăm liniștea și pacea țării dinșpre Dunăre, din partea primejdiei celei mari. Vom fi și mai uniți.

MEȘTERUL : Să n-o dai, Măria ta!

VOIEVODUL : Cum?... (Dramatic.) Și tu judeci interesele țării cu inima! (Se plimbă agitat.) Înainte de visurile și dorințele noastre se află soarta țării!... (Ia tabloul de pe fîț, îl privește lung.) Am să-l păstrez aici, în spățările mică, s-o am sub ochi, să-mi lumineze gîndurile și clipele grele.

MEȘTERUL : Nu-l pune chiar aici, să-l vadă întreg sfatul domnesc, Măria ta.

VOIEVODUL : De ce?

MEȘTERUL : Dacă îl văd popii! S-ar întîmpla să mă împiedice de la zidire.

VOIEVODUL : Zidirea, eu am poruncit-o și tot eu am s-o apăr!

MEȘTERUL : Îți sînt îndatorat, Măria ta.

VOIEVODUL (fără să-și la privească de la chipul domniței) : Spune, ți-e dragă Ana?

MEȘTERUL : Ar fi o mare nechibzuință, Măria ta.

VOIEVODUL : În chipul zugrăvit de tine se vedește, pe lingă meșteșug și iscusință, altceva...

MEȘTERUL : Măria ta!

VOIEVODUL : Nu se ia capul pentru o dragoste. (Rîzînd.) Eu nu uit că mama a fost femeie din norod, că eu însumi am fost pescar și negustor, că m-am însoțit cu o fată de negustor pe care am făcut-o doamna țării... Te întreb din curiozitate, dintr-o biată slăbiciune omenească.

MEȘTERUL : Care, că sînt multe, Măria ta.

VOIEVODUL : O singură dată iubim cu adevărat.

MEȘTERUL : Măria ta glumește, înainte de plecare la luptă...

VOIEVODUL : Se știe că eu n-am acest obicei. Nici tu nu crezi că îl vom sili pe brașoveni să respecte tratatele?

MEȘTERUL : Sînt zugrav, nu războinic, Măria ta.

VOIEVODUL (surprins) : Bine, dar asta înseamnă...

MEȘTERUL : Eu am războiul meu, Măria ta.

VOIEVODUL : Tu! Cu cine ai a te război?

MEȘTERUL : Cu domnul țării!

VOIEVODUL (priveindu-l uitît) : Tu nu ești în toate mîințile! Pot să-ți iau capul!

MEȘTERUL : Meșteșugul meu și al altora, pentru a se împlini, are nevoie de pace, Măria ta.

VOIEVODUL : N-aud! Nu vreau s-aud!

MEȘTERUL : Asta e bine, doamne. Înseamnă că inima ți-e deschisă la înțelegere.

VOIEVODUL : Cîrțești împotriva domnului tău?

MEȘTERUL : Nu, doamne! Împotriva nechibzuinței domnului.

VOIEVODUL (furios) : Vrei să... vrei să...

MEȘTERUL : N-ai s-o faci, Măria ta. Îmi fac datoria. Slujba țării și înfrumusețarea ei cu ctitorii, drumuri și cetăți e visul meu.

VOIEVODUL : Atunci, ce vrei?

MEȘTERUL : Pace, Măria ta. Pace și liniște pentru țară.

VOIEVODUL : Numai atît?

MEȘTERUL : Socotește Măria ta că-i puțin?

VOIEVODUL : Nu ești tu cel chemat să judeci.

MEȘTERUL : Asta spuneam și eu, Măria ta.

VOIEVODUL : Nu mai cîrți, meștere ! (*Oboi.*) Nu-i în singele meu războiul. Și eu, ca și voievozii de dinaintea noastră, doresc liniștea, pacea, dar ce să fac dacă nu mă lasă dușmanii ! De cînd mă știu am dorit-o.

MEȘTERUL : După cele ce se întîmplă în țară, nu s-ar spune, Măria ta.

VOIEVODUL : Și tu... și tu... mă crezi un... un...

MEȘTERUL : Țara, Măria ta, nu eu. Țara !

VOIEVODUL : La începutul domniei mele, cînd am recucerit teritoriile cucerite de dușmani și le-am așezat între hotarele țării, am scris regilor și împăraților Europei că e pămîntul nostru și că, dacă se încapățînează să n-o recunoască, îl vom apăra cu armele. N-au vrut să audă...

MEȘTERUL : Și ai pornit din nou...

VOIEVODUL (*violent*) : Ascultă ! Supușii nu-l înfruntă pe domnul țării ! Am urmat cu sfințenie pilda voievozilor noștri, impunînd o pace dreaptă. Urmarea ?... Husarii, tătarii și leșii ne-au călcat morcu hotarului.

MEȘTERUL : Nici Măria ta n-a stat cu mîinile în sin.

VOIEVODUL : Dinte pentru dinte, meștere !

MEȘTERUL : Te amăgești, doamne.

VOIEVODUL : Noi nu umblăm după cucuruz, meștere ! (*Pauză.*) Dacă dușmanii își îngăduie să ne calce hotarele, noi ne apărăm drepturile și cinstea.

MEȘTERUL : Norodul s-a dezvătat să are și să semene, nu mai zidește, negoțul e mort și toți așteaptă să se înfrupte din sărăcia altora. Războiul le este prilejnic...

VOIEVODUL : Ce vrei să spui ? !

MEȘTERUL : Cînd nu va mai ouge aurul și nu vor mai avea de unde jefui, norodul n-o să te mai asculte, Măria ta !

VOIEVODUL : Crezi ?

MEȘTERUL : Unde cade un cal, știi și Măria ta, nu mai crește iarba.

VOIEVODUL (*zimbînd*) : Te știam îndrăzneț și înțelept, dar nu și lingusitor.

MEȘTERUL : Măria ta, țara are nevoie de înălțare spirituală, de demnitate și pace.

VOIEVODUL : Dintotdeauna am trăit cu credința asta, meștere. Dar mai întîi să ne asigurăm de liniște la hotar !

MEȘTERUL (*supus*) : Îngădui, doamne, să mă retrag la treburile mele ?

VOIEVODUL : Bine, bine ! Îngădui și-ți mulțumesc... Și nu uita... Îți poruncesc să ridici zidirea ! Dar, la seama și nu pierde timpul ! (*Rămîne locului, cu privirea ațintită spre Meșter.*) Nici-

odată nu se știe cît răgaz avem și cît ne putem bucura de el. Să-l folosim cît se poate...

(*Intonerie*)

SCENA 8

Poiană, seara, Lemne tăiate, ziduri. Meșterul și Dragoș se strecoară printre ziduri, căutînd locul unde să îngroape cocoșul pe care îl duce sub braț Onu. Totul se petrece în semiîntonerie.

ONU : De ce facem asta pe timp de noapte, meștere ?

MEȘTERUL : Zidirea cere jertfă ! Înșelăm stihlii.

DRAGOȘ (*săpînd cu hîrlețul groapa*) : Ești gata ?

MEȘTERUL : Onule, așază-l bine !

DRAGOȘ : Mai arunc pămînt ?

ONU (*plîngînd*) : Mai... Mai...

DRAGOȘ : Ce faci, Onule, plîngi ?

ONU (*smiorcăindu-se*) : Sărmanul cocoș...

MEȘTERUL : Fără durere nimic nu se înalță, Onule ! Acest cocoș se va mai intrupa în mîntea altui meșter de pe meleagurile noastre, să vestească zorii, să vestească lumii izbînda spiritului. Nemurirea gîndului pentru frumos. El va susține din temelii cîntecul nostru. (*Băindu-l pe umăr.*) Pină-ți va veni vremea să ridici tu însuși zidire, uit.

ONU : Nu, n-am să uit. (*În poiană dă buzna tropot de cal, nechezat dezlăntuit.*) Meștere, meștere, ce-i asta ? !

MEȘTERUL : Calul voievozilor petrecuți, Onule !

ONU : Domnia ta l-ai văzut ?

MEȘTERUL : Nu ! Dar e semn bun. Cît timp calul voievozilor noștri hălăduiește, zidim în liniște. Și zidirea ține.

LOGOFĂTUL (*apropiîndu-se*) : Ai întinerit, meștere ! Nu te mai recunosc.

MEȘTERUL : Totul e ca odinioară. Sintem și nu sintem aceiași, logofete !

LOGOFĂTUL : Și nu mă întrebă de ce mă aflu aici ?

MEȘTERUL : N-am căderea, logofete ! LOGOFĂTUL : Domnia ta ar trebui să-mi dai socoteală pe cine vei zugrăvi acolo, pe ziduri, în afară.

MEȘTERUL : Întîi, cîtorii. După datina țării.

LOGOFĂTUL : Adevărații cîtori, meștere !

MEȘTERUL : Care ?

LOGOFĂTUL : Vodă și soața sa ! (*Meșterul îl privește uluit.*) Așa poftesc eu ! Măria sa m-a răscumpărat după ce am căzut prizonier la dușmanii țării. Adevseori mi-a apărât viața în luptă... Și-apoi, fără Măria sa, zugrăveala de-afară nu s-ar putea face.

MEȘTERUL : Și pe Domnia ta cu jupîneasa Anastasia unde vă zugrăvesc ?

LOGOFĂTUL : Înspre gropniță, meștere !

MEȘTERUL : Înțelept gînd, logofete ! Îl voi împlini.
 LOGOFĂTUL : Am să-l vestesc pe vodă că al început. Fiind prins cu cîltoriile din Cetatea de Scaun, cu zidirea la care lucrează meșterul Johann, n-a avut vreme să vină pe-aioi.
 MEȘTERUL (*uimit*) : Meșterul Johann ? !
 LOGOFĂTUL : Da, sibianul, tocmît de vodă.
 MEȘTERUL : A început ?
 LOGOFĂTUL : Se apropie de acoperiș.
 MEȘTERUL : Mda...
 LOGOFĂTUL : Vodă o vrea ridicată pînă-n vară.
 MEȘTERUL : Așa grabnic ? !
 LOGOFĂTUL : Domnia ta crezi că n-are s-o sfîrșească ?
 MEȘTERUL : Nu despre asta e vorba, logofete ! (*Logofătul iese.*) Graba nu-i bună... Am să pornesc într-acolo, să-l previn pe meșterul Johann. Onule, adu-mi calul ! (*Se repede spre dreapta, iese.*)
 ONU (*din spatele scenei*) : Acuși, meșterul ! Acuși...

(*Intuneric*)

SCENA 9

În fundal, poarta cetății domnești. Meșterul privește în jur, apoi vrea să se sfrecoare dincolo de poartă. Din dreapta intră Maria, cu un ulcior în mînă. La vederea meșterului, rămîne ținută locului.

MARIA (*privește în jur, apoi, șoptit*) : Bădiță, te știam la zidire...
 MEȘTERUL : Nu mă întreba, surloară !
 MARIA : Cum ți-e voia.
 MEȘTERUL : Ce faci aici ?
 MARIA : Am fost după apă. Domnia ta pe cine cauți ?
 MEȘTERUL : O, Mărie, Mărie, nu mă întreba ! (*Se oprește lângă ea și-i în ulciorul, bea cu sete.*) Ei, e timpul să plec.
 MARIA : De ce atîta grabă ?
 MEȘTERUL : Zidirea meșterului Johann s-a prăbușit azi-noapte. De ce mi-a fost teamă s-a adevărit. Muchiile zidurilor prea erau fără noimă la încheierea bolților.
 MARIA (*cu răutate*) : Și te bucuri !
 MEȘTERUL : Păcat de pierdere, surioară.
 MARIA : E adevărat ce se spune ?
 MEȘTERUL : Ce ?
 MARIA : Că Domnia ta l-al ascuns pe meșterul Johann ?

(*Din stînga intră Căpitanul și Oșteanul ; Meșterul și Maria se retrag în umbră.*)
 OȘTEANUL : Ce s-o fi întîmplat, de-a căzut zidirea cea nouă din cetate ! ?

CĂPITANUL : Johann este vinovat.
 OȘTEANUL : Trebuie să-l dăm de urmă.
 CĂPITANUL : Să-l ducem la vodă.
 OȘTEANUL : Să-l spînzure ?
 CĂPITANUL : Meșterul Toma l-a prezis căderea !
 OȘTEANUL : De unde a știut meșterul ?
 CĂPITANUL : Se spune că este vraci.
 OȘTEANUL : Știe și vrăjitorii ?
 CĂPITANUL : Are o piatră care vestește toate relele.
 OȘTEANUL : Într-adevăr, ieri, i-a zis lui Johann că zidirea se duce la pămînt, și azi-noapte s-a și prăbușit.
 VOIEVODUL (*întrînd împreună cu Vistiernicul*) : Unde-l ?... L-ai aflat ?...
 CĂPITANUL : Încă nu, Măria ta !
 MEȘTERUL (*tesind din umbră*) : Măria ta !
 VOIEVODUL (*cu ton energic*) : Unde-l ?
 Unde-l meșterul Johann ?
 MEȘTERUL : L-am scos din cetate, Măria ta !
 VOIEVODUL : Tu ? !
 MEȘTERUL : După prăbușirea zidirii, ce-ar fi urmat ? Spînzurătoarea ! Și omul este nevinovat.
 VOIEVODUL : Tu n-ai căderea să judeci. Să răspunzi, da ! Unde-l ?
 MEȘTERUL : L-am trecut peste hotar, Măria ta !
 CĂPITANUL : Nici o furnică nu mișcă pe hotar fără știrea plăieșilor, doamne !
 MARIA (*repeztîndu-se la picioarele Voievodului*) : Măria ta !
 VISTIERNICUL (*cu anume emoție parcă*) : Măria ta...
 VOIEVODUL : Te pun între sulți că te-ai făcut vinovat de hainie față de țară ? !
 VISTIERNICUL : Măria ta ! Poate că e dragoste față de om...
 VOIEVODUL : Mai puternică decît credința față de țară ? !
 VISTIERNICUL : Poate că are și inima legi, Măria ta.
 VOIEVODUL : Legea e una. A țării...
 MEȘTERUL : Mă pun chezaș cu viața pentru nevinovăția lui, Măria ta.
 VOIEVODUL : Atunci mă faci să dau crezare celor ce spun... că ai dărimat-o cu vrăji, ca apoi s-o zidești tu însuși !
 MEȘTERUL : Ți-l aduc înapoi, Măria ta !
 VOIEVODUL : Are cine ! (*Poruncitor, către oșteni.*) Luați-l ! În temniță cu el !
 MARIA (*plîngînd*) : Măria ta, ai înclurcare ! Sint nevinovați amîndoi...

(*Intuneric*)

SCENA 10

Temnița. Meșterul stă întins pe un polog de paie și privește în gol. Bătrînul, bărbos, îmbrăcat în haine de curtean, ponosite, cu o

bocceluță sub braț, apare din întineric, trece de Meșter, mergînd spre grădiile din zid, privește afară.

BĂTRINUL (*fără să se întoarcă*): Bine te aflu, căpitane-meșter.

MEȘTERUL: De unde mă știi?

BĂTRINUL: Te-au supus la cazne?

MEȘTERUL: Nu! Dar l-au muncit pe altul, aici, lângă mine.

BĂTRINUL: Și ce, nu-l bine? Un lotru și un hoț de drumul mare are ce merita!

MEȘTERUL: Parcă pe mine m-ar fi muncit: fiecare durere a lui o simteam în tot trupul.

BĂTRINUL: Ți-am adus pline și vin.

MEȘTERUL (*ruptînd din pline și bînd din vin*): Cine ești, moșule?

BĂTRINUL: Taci!

MEȘTERUL (*cu gura plină*): Cum ai intrat aici?

BĂTRINUL: Căpitane-meșter, nu-mi place neîncrederea ta.

MEȘTERUL: Ce se mai știe de meșterul Johann?

BĂTRINUL: Vol, creatorii și zlditorii, simteți niste blestemații! Durerile norodului și minia domniei le simțiți cu vîrf și îndesat pe pielea voastră.

MEȘTERUL: L-au aflat pe meșter?

BĂTRINUL: Nu, dar au să-l afle. Vodă a așezat în țară, așa cum se cade în astfel de vremuri, rînduială iscusită și tare.

MEȘTERUL: Asta ne pierde și ultima soorantă.

BĂTRINUL: Unde e rînduială e și dreptate, căpitane-meșter.

MEȘTERUL: Da, da... Cînd n-o ai, o înfăptulești.

BĂTRINUL: Înțelepciunea și cutezanța, vodă le-a moștenit de la înaintași. (*Nu prea tare.*) Dacă meșterul Johann nu-l vinovată. Măria sa nu-l ceartă.

MEȘTERUL: Și dacă vodă e neîndurător?

BĂTRINUL (*clătînd din cap*): Vodă e și el un om, și ca oricărui muritor minia l se aprinde repede și l se stinge lute. Dar judecata-l rămîne neîntinată.

MEȘTERUL: Cine ești, moșule?

BĂTRINUL: Un om.

MEȘTERUL (*îzînd*): Credeam că o cîrțită.

BĂTRINUL: Rîzi, dar eu ți-o dovedesc cu credința, căpitane-meșter.

MEȘTERUL: Ai și așa ceva?

BĂTRINUL: Cine știe, poate că ai dreptate. Credința vine pe urmă.

MEȘTERUL: Ce vrei?

BĂTRINUL: Nimic. E prea tîrziu pentru un bătrîn trecut prin războaie și ros de viață, ca mine, să mai dorească ceva.

MEȘTERUL: Cum! Te-ai eliberat de dorință?

BĂTRINUL: Parcă Domnia ta nu știi cum e omul? Gîndul e ca pasărea cerului, vine cînd vrea și se duce cînd te aștepti mai puțin.

MEȘTERUL: Așa mi-am zis și eu.

BĂTRINUL: Încrederea, Domnia ta! Încrederea. Am vrut să aflu dacă mai crezi în visul acela...

MEȘTERUL: Vis! Care vis?!

BĂTRINUL: Cînd visai să plăsmuiești frumuseți cu care țara să înfrunte vocurile.

MEȘTERUL: Cu forța?

BĂTRINUL: Fie și cu forța, dacă nu se va putea altfel. Nimeni nu cunoaște clipa în care puterea începe să înăbușe înțelepciunea!

MEȘTERUL: Știi cu cine vorbești, moșule?

BĂTRINUL: Nu ești tu meșterul care a închinuit cap pe cap și steap pe steap?

MEȘTERUL: Ba da! Și ce-i cu asta?

BĂTRINUL (*cu un fel de respect*): Capul o înțelepciunea lumii, iar steapul așezarea, temelul lumii. Împreunarea lor este viața, așezată între pămînt și cer. Azi-noapte mi te-ai arătat în vis...

MEȘTERUL: Cine ești, moșule?! Și ce vrei de la mine?

BĂTRINUL: ...sedeai pe o piatră la mîlul unei ape învolburate și priveai la zidirea ce se înălța dincolo și nu puteai să treci. Atunci a venit un oștean îmbrăcat în zale și cu un coif de argint și ți-a fîgăduit că-ți ajută, dacă îl sprîjinii să omoare un sarpe, de dincolo de cîmpie și de-o apă mare, care nu murea de sante văleături și se prefăcuse în balaur cu solzi de aur cu semilună. Și tu, căpitane-meșter, l-ai cîrțit coiful și...

MEȘTERUL: Ți-al pierdut mințile, moșule!

BĂTRINUL: Drept să fiu, ești de lăudat pentru stăruința ta. Ai mîna încercată în lupta cu piatra. Da, și de mînt, e drept. (*Privindu-l uimit.*) Și eu cred că vodă se călește că te-a virit aici. (*Clătînd din cap energic.*) Să zicem că ai să termini de zidit lăcașul, dar, pentru tine, mai de preț e zăgrăveala și, mai ales, zăgrăveala pe din afară. Dar, pînă atunci... abia ai așezat varul amestecat cu lapte de bivoltă în gropi și, ca să lasă lucrul cum vrei tu, trebuie să stea acolo încă o vară și-o iarnă... Și într-o iarnă și-o vară se pot întîmpla multe, într-o țară rîvnită de mulți și într-un timp cînos... (*Epuizat, începe să ridă în hohote.*) Sînt gîndurile tale de taină... Sînt gîndurile care nu-ți dau liniște și încerci să le înăbuși în adîncul sufletului tău. (*Îzînd, și mai demențial.*) Ți-e frică să nu ți se descoperească zăgrăveala, precum meșterului Șoimaru, la Humor! Ai

aflat undă a greșit el, cunoști cum trebuie să faci zidul pentru zăpăveală, cum să pregătești culorile, dar te măcină o îndoială: dacă ce-ai aflat nu e cumva o greșeală... Întrebarea asta îți este ca un fier care ți se învîrte prin inimă... Poate că într-adevăr îl și vezi. Dar nu ești din sămînța celor ușor de înfrînt. Este îndolala meșterului, umbra fîră de care nu poate, în zori, să strălucească în toată splendoarea ei zidirea cea nouă. Și mai știu că te frămîntă cetățile Ardealului. Și grija lui vodă de a nu lăsa de izbeliște hotarele. (Meșterul are un gest vag.) Visurile războinicilor cîntăresc mai greu decît frumusețea pe care ar putea-o naște meșterii... Ardealul e acum singurul gînd al lui vodă, și el nu-i dă pace, ca un cui pe care l-ar avea înfipt în țeastă. Și în vinele lui curge singe de războinic viteaz și demn. Nu se lasă pînă nu va sili cetățile din Ardeal să respecte tratatele. Au făcut-o Mircea, Ștefan-Voievod cel Mare, adevărați titani ai pămîntului ăsta. Căii lor mai umblă încă și vor umbla cît timp va fi, dar ce putere pot avea niste cai purtînd în sa visele noastre? (Și desface haina ponosită.) Ardealul și apărarea hotarelor dinspre Dunăre și celelalte părți, căpitane-meșter, înscamnă război, moarte și jaf, și robie, și nu liniște și timp pentru plămuierea frumuseții pe aceste locuri. Le știi tu bine toate astea. Ca toți meșterii de oriunde și ca poporul acesta, iubești pacea și belșugul care vă lasă să vă împliniți. Dar mai sînt și întîmplări fără noimă, neghiobii și trufia ceor puternici, care, spre deosebire de a voastră, e stearpă. Mai sînt și cei ce ne rîvnesc pămîntul și bunurile noastre... Ah, și cîteodată neizbinzile dureroase ale unui meșter... Te poți strecura singur printre toate? Le poți răpune?...

MEȘTERUL (*violent, aruncîndu-i mîna de pe umăr*): Du-te! Miroși a ambră!

BĂTRÎNUL: Doar n-o să miroș a hoit?! O să avem destul timp și pentru mirosul ăsta, n-avea nici o grijă! Abia atunci o să vezi că n-ai înfăptuit nici pe jumătate din cîte ai visat. Te las.

MEȘTERUL: Pleacă!

BĂTRÎNUL: Te-am înșelat. Am venit să mă vir oleacă în sufletul tău, să te tulbur. Și așa am să fac ori de cîte ori te voi afla la pămînt, departe de zidire, ca acum! E răzbușarea mea, căpitane-meșter... (Se ridică și dispăre în întuneric.)

MEȘTERUL: Moșule, moșule!

VOIEVODUL (*apărînd din umbră*): Ce se întîmplă cu tine, meștere?!

MEȘTERUL: N-a fost aici un moșneag?

VOIEVODUL (*mirat*): Nu. N-am văzut pe nimeni.

MEȘTERUL (*nedîndu-i importanță Voievodului*): M-a trezit frigul. Dar un frig ciudat, ca o suflare de gheață.

VOIEVODUL: Statul în temniță ți-a tulburat mințile, meștere.

MEȘTERUL (*revenind, aproape cu smerenie*): Porunci, Măria ta!

VOIEVODUL: De unde știi că e poruncă?

MEȘTERUL: Timpul ne învață să ne cunoaștem, Măria ta! Pentru un întemnițat, ca mine, s-ar putea să fie o povată sau un sfat...

VOIEVODUL: Flecăre cu temnița lui, meștere! Pe tine te-am întemnițat eu, pe mine mă țin în temniță puhoaiile de năvălitori pofticioși și lacomi care ne calcă țara. Că și pînda asta e tot o temniță din care n-ai scăpat decît petrecîndu-te. Și nici atunci. (Venind spre el și punîndu-i mîinile pe umeri.) Meșterul Johann trăleşte.

MEȘTERUL: A învins înțelepciunea, doamne!

VOIEVODUL (*rișînd*): Nu te bucura! Paguba pricinuită țării de meșterul Johann o lau de la tine.

MEȘTERUL: Mă supun.

VOIEVODUL: Se spune că ai o piatră miraculoasă, care prevestește...

MEȘTERUL: Pentru asta ai venit, Măria ta?!

VOIEVODUL: Mi-a stîrnit curiozitatea.

MEȘTERUL (*se caută la chimir și scoate un topaz alb*): Iat-o!

VOIEVODUL: Și chiar... e așa cum se spune!

MEȘTERUL: Vorbe, Măria ta!

VOIEVODUL (*privind topazul*): Acum... acum ce arată?

MEȘTERUL: E limpede și curată ca lacrima.

VOIEVODUL: Limpezimea se răsfrînge și asupra solului pe care îl așteptăm.

MEȘTERUL: Vecinii noștri au trimis soli la otomanii, cerînd pedepsirea Măriei tale, pentru paguba ce le-ai adus la hotare.

VOIEVODUL: Tot el se plîng?!

MEȘTERUL: Măria ta...

VOIEVODUL: Ce-o fi în capul tău, meștere?! (Iritat, dar stăpînîndu-se.) Sînt singur în fața urglei, n-am a mă aștepta la ajutor de la nimeni.

MEȘTERUL: Truda Măriei tale pentru a restabili liniștea și pacea ar fi în folosul tuturor.

VOIEVODUL (*plin de amărăciune și dispreț*): Ce le pasă altora de țara noastră?!

MEȘTERUL: Poate le pasă de otomanii, Măria ta.

VOIEVODUL: Cînd le-or afla turbanele la hotarele lor.

MEȘTERUL : Măria ta nu vede nici o scăpare ?

VOIEVODUL : Una singură, meștere ! Aceea a fost și a vovozilor dinaintea noastră. Să ne descurcăm singuri.

MEȘTERUL : Greu, doamne !

VOIEVODUL : Greu, dar nu cu nepuință ! O țară care se apără e mai puternică decât una care umblă după cuceriri.

MEȘTERUL : Și boierii ?

VOIEVODUL : Așa cum se spune : „Vodă zice da, și hincu ba !” (După o pauză.) Sint obosit. Cred că mă obosește temnița asta în care mă aflu și pe care o simt pretutindeni... Aș schimba-o oricând pe o bătaie cinstită, cu sabia goală, în care să-mi văd dușmanul la chip.

CAPITANUL (de afară) : Solul așteaptă să fie primit, Măria ta.

VOIEVODUL : S-aștepte ! (Privește prudent în jur.) Al să-l primești tu, meștere !

MEȘTERUL : Sint copleșit, Măria ta !

VOIEVODUL : Să aflu și tu cât de greu se obține o pace, și așa nestăpânită și înșelătoare. Și ține-ți trufia în friu ! De tine și de înțelepciunea ta atarnă zidirea lăcașului. Am să fiu în preajmă...

MEȘTERUL : Și dacă ne vor încolți ? !

VOIEVODUL : Ne vom apăra. Singur nu voi putea, dar mă bizui pe voi ! E destul o clipă de slăbiciune, ca otomanii să-și întindă ghearele și pe noi. Atât așteaptă... (Se apleacă și ridică din paie un obiect de bronz.) Ce-i asta ?

MEȘTERUL : O paftă de bronz, pe care volam s-o dăruiesc la plecare domniței Ana.

VOIEVODUL : Pe o față, un cal în goană... pe cealaltă, o cîltorie și... și chipul... Al cui e chipul ?

MEȘTERUL : Al țării, Măria ta !

VOIEVODUL : Al țării ? !... (Hotărît.) Fă-o din nou, toarn-o din argint ! Să umble din om în om, ca un semn al statorniciei și credinței noastre față de țară și neam.

MEȘTERUL (tot mai îngrijorat) : Ai credință că vom izbui, Măria ta ?

VOIEVODUL : (adîncit în sine, se învîrtește fără să vadă nimic; vorbește monoton, cu glas moale, dar decise) : Biruri grele vor în schimbul păcii ! Acum e destul să cîștigăm timp. Aceasta e dorința noastră, liniște și pace pentru țară ! (Apucîndu-l strîns de braț.) Îți poruncesc să-mi ții locul, să-mi îndeplinești dorința în fața solu-lui. Curaj, magistre !

(Intuneric)

SCENA 11

Cînd se luminează scena, îl descoperă pe Meșter stînd pe un jilț,

în fața mesei, cu capul în mîini. Ana, apărînd din întuneric, rămîne locului și îl privește în tăcere. Pe masă e întins un șal verde, restul încăperii se află în întuneric.

MEȘTERUL (fără s-o privească) : Și Domnia ta mă crezi vinovat de năruirea zidirii în cetate ?

ANA (apropiîndu-se de masă) : Cînd îți pierzi încrederea în dumneata nu e nimic de făcut, meștere.

MEȘTERUL : Sint supusul harului, domniță.

ANA : În temniță ți-ai pierdut mințile.

MEȘTERUL : Cînd respiri alt aer, viața îți pare mai sumbră.

ANA : Minia lui vodă te-a făcut mai înțelept.

MEȘTERUL : Mîndria... Și ambiția era să mă piardă, domniță ! (Se ridică și se apropie de masă, scoțînd de sub pelerină un șal albastru.) Cu îngăduința Domniei tale, îți dăruiesc acest șal albastru !

ANA : Ce vrea să însemne acest dar ?

MEȘTERUL : Albastrul e culoarea credinței.

ANA : Și verdele ?

MEȘTERUL : Verdele este culoarea pe care o poartă cei care se iubesc. Cu verde renaște natura.

ANA : Chiar ?

MEȘTERUL : Datina... Datina, domniță !

ANA : Cînd voi fi departe de țară, am să-mi amintesc ! (Vorbește familiar, deschis.) Te aprinzi ușor, meștere ! A fost de ajuns să xezi șalul verde și te-ai înflăcărat. (Pauză.) Am aflat că ai început zidirea.

MEȘTERUL : E aproape de acoperiș.

ANA : De gîndul și dorința mea nu ții seamă !

MEȘTERUL : Sint îndatorat meșteșugului cu viața, domniță. De el nu mă pot lepăda.

ANA : Numai de mine te lepezi.

MEȘTERUL : Un bun gospodar știe cînd ară și cînd culege, și se bucură de rod. Eu știu doar cînd încep, rodul nu-mi cade în seamă.

ANA : Vorbești razna.

MEȘTERUL : Am auzit de trei ori calul vovozilor trecînd de-a lungul țărilor.

ANA : Se zice că e bine cînd umblă așa.

MEȘTERUL : Da, da...

ANA : E în credința norodului, a noastră... și vodă se simte ocrotit, și parcă și țara. Fără această credință, ne-ar încovoia dușmanii și am deveni ca pulberea pe care o rislesc copitele cailor. (Oprindu-se în fața lui.) Dacă te-ai afla în locul lui vodă...

MEȘTERUL : Domniță... de unde atîta forță ?

ANA : ...n-ai rivni să aduci țara la aceeași mărire la care au ridicat-o cei dinaintea noastră ?

MEȘTERUL : Vorbele Domniei tale sînt o încercare sau o cîrtire împotriva lui vodă ?

ANA : Măria sa a ridicat-o pe cea mai înaltă oulme... Eu așa cred... Cetățile Ardealului sînt alături de noi. Țara se află în pace, belșug și putere.

MEȘTERUL : Dar acum și pericolul de la Dunăre se află pe cea mai înaltă culme !

ANA : Măria sa va avea și ajutorul Apusului.

MEȘTERUL : Știm noi : cămașa altuia nu ține de cald. *(Ca s-o împace.)* Se află în drum spre noi un sol al Apusului.

ANA : Și pentru a spori puterea țării printr-o legătură de sînge, vodă mă dă lui Vlad.

MEȘTERUL : Domniță ! *(Vrea s-o îmbrățișeze, ezită.)*

ANA : Asta nu schimbă cu nimic hotărîrea lui vodă.

MEȘTERUL : N-ai nici o grabă, sper.

ANA *(răspuns direct sau indirect)* : Îți poruncesc să nu mă mai cauți !

MEȘTERUL : Îmi dușmănești inima și gîndul, domniță Ana ?

ANA *(se chinuie să întindă șalul pe piept, dar nu reușește)* : Nu știu... Nu știu... Domnițele n-au dreptul la dragoste...

(Întră Voievodul, și o dată cu intrarea lui se luminează întreaga scenă. Surprins, Ana și Meșterul înțepenesc. În fundal, locul de taină, unde se află un jîț și o masă lungă. Pauză. O clipă, Voievodul se oprește în fața jîțului, face cîțiva pași prin fața lui, apoi se oprește și se uită în depărtare. Din dreapta intră Căpitanul.)

VOIEVODUL *(nerăbdător)* : L-ai aflat ?

CAPITANUL *(cu capul plecat)* : Întocmai, Măria ta ! Aștept poruncă !

VOIEVODUL : La semnul meu, îl aduci aici ! *(Îl face semn Căpitanului să iasă; după ce se învîrtește nervos de cîteva ori în jurul jîțului, se oprește în fața Meșterului. Dînd cu ochii de Ana.)* Lasă-ne singuri, Aniță !

ANA : Supusa poruncii tale, tată ! *(Iese.)*

VOIEVODUL *(împingîndu-l pe Meșter în jîț)* : E o solie de taină meștere.

MEȘTERUL : De ce mă pedepsești, Măria ta ?

VOIEVODUL : Tu îl primești ! E vremea să afli și tu de cine atîrnă pacea noastră. La timpul potrivit vin și eu. *(Bate din palme.)* Gata ! *(Iese prin stînga; intră Solul, îmbrăcat în haine de negustor. Nu pare surprins cînd îl descoperă pe Meșter, ba dimpotrivă, zîmbește îngăduitor.)*

MEȘTERUL *(învîtîndu-l să ia loc)* : Ai călătorit bine, sper că n-ai avut neplăceri, domnule comite ?

SOLUL *(așezîndu-se)* : Drumuri primejdioase, prin păduri mari, sălbătice...

MEȘTERUL : Oamenii noștri sînt obișnuiți cu ele, de aceea nici nu le este frică de dușmani.

SOLUL *(ca și cum n-ar fi auzit)* : Mă așteptam să fiu primit de însuși principele !

MEȘTERUL *(rezoluit)* : Sînt meșter, *magister in diversis artibus*, zugrav al curții și omul de încredere al voievodului.

SOLUL *(intrigat)* : Un artist ! Așadar, sînt adevărate vestile ce se aud despre principii acestei țări ?

MEȘTERUL : Depinde.

SOLUL : Că sînt oameni învățați, care iubesc și încurajează artele ?

MEȘTERUL *(înțebîntat)* : Dacă ar fi fost barbari, ar fi năvălit ei înșiși împotriva Apusului, nu ar fi stat aici să oprească năvălirea păgînilor.

SOLUL : Este un răspuns.

MEȘTERUL : V-ați așteptat să dați ochii cu o căpetenie de hoardă, dintre cele care se hrănesc cu carne purtată sub șa ?...

SOLUL : Părerile mele personale n-au importanță, magistrel !

MEȘTERUL *(cu un fel de furie abia stăpînită)* : Poftesc să aflu scopul călătoriei Domniei voastre în țara noastră !

SOLUL : Îl reprezintă pe regil și împărații Apusului. Așa că...

MEȘTERUL : Pe care dintre ei ?

CAPITANUL *(de departe)* : Măria sa, domnul țării !

VOIEVODUL *(intrînd, îi face un semn discret Meșterului)* : Bine ai venit comite, în Cetatea de Scaun a țării noastre !

SOLUL *(încîlnîndu-se)* : Principe...

VOIEVODUL : Șezi... Șezi, comite !

SOLUL *(așezîndu-se)* : Vă ascult, înălțimea voastră !

VOIEVODUL *(hotărît, direct)* : Întrevederea noastră este destul de importantă. Problema care ne interesează pe noi, cît și pe majestățile Apusului, este crucială : organizarea campaniei împotriva otomanilor. Aceasta ar însemna o răscruce în istoria popoarelor dunărene și chiar a Europei.

SOLUL : Sînt numai urechi, înălțimea voastră.

VOIEVODUL : Acum e timpul să stabilim și să precizăm contribuția tuturor și a fiecăruia în parte.

SOLUL *(cu jumătate de voce)* : Și cum înțelege înălțimea voastră această contribuție ?

VOIEVODUL : O întrajutorare cu oaste
și cele de trebuință apărării.

SOLUL : Și după aceea ?

VOIEVODUL (*abla stăpînindu-și furia*)
Nu se mai află „după aceea”, domnule
comite ! Singura noastră dorință este
să oprim năvălirea tătarilor și otoman-
nilor și să ne bucurăm de liniște și
pace între hotarele lăsate nouă moș-
tenire.

SOLUL (*ambiguu*) : Asta-i tot ?

VOIEVODUL : Din partea noastră, da !
(*Privindu-l lung*.) Majestățile lor ce ne
transmit ?

SOLUL : Deocamdată, nimic. Am venit
doar să iau cunoștință de dorințele
și propunerile Înălțimii voastre. Majes-
tățile lor vor medita asupra propune-
rilor și, la timpul convenit, veți afla
ce-au hotărît.

VOIEVODUL (*ironic, nevenindu-i să
creadă*) : Și, de obicei, cît timp le tre-
buie pentru o asemenea meditație ? !

SOLUL : Depinde...

VOIEVODUL (*se ridică și bate din pa'me*) :
M-am luminat !

CAPITANUL (*intrînd*) : Poruncă, Măria
ta !

VOIEVODUL : Veghează ca domnul co-
mite să ajungă pînă în zori la hotar !

SOLUL (*plecîndu-se*) : Principe...

VOIEVODUL : Bine, bine ! (*Căpitanului*.)
Condu-l pe domnul comite... (*După ie-
șirea Solului și a Căpitanului, Voie-
vodul rămîne oțeva clipe cu privirea
atîntită asupra fiului.*) Cum stai cu
zldirea ?

MEȘTERUL : Am avut spor, că a fost
timp de pace, Măria ta.

VOIEVODUL : Știu că nu seamănă nici
cu cele din apus, nici cu cele din ră-
sărit ! Cum s-a putut face, meștere ?

MEȘTERUL : Turnăm în zldire sufletul
și credința noastră, Măria ta ! Iar ace-
tea nu sînt nici ale apusului, nici ale
răsăritului, ci ale noastre, ale celor
dintre aceste hotare, între care ne-au
așezat înaintașii noștri. Sufletul nostru
aparține acestui pămînt... N-am avut
la îndemină marmore sau porfire.
Ne-am folosit de bogăția sufletului și
de un pios de pricepere, deprinsă la
Veneția, de la cel de-un neam cu noi.

VOIEVODUL : Sînt cîrlos s-o văd.

MEȘTERUL : Toate la vremea lor, Măria
ta.

VOIEVODUL : Poftesc să fie gata în vară.

MEȘTERUL : O să ne străduim, doamne !
Dacă vom avea răgaz.

VOIEVODUL : O să-l avem !

MEȘTERUL : În toamnă o zugrăvim pe
dinăuntru.

VOIEVODUL (*în aparență indiferent*) :
Piatra ce mai spune ?

MEȘTERUL : N-o mai am, Măria ta.

VOIEVODUL (*înveselindu-se dendată*) :

Mai bine ! Dacă le-am cunoaște pe
toate care ni se vor întîmpla, viața
ar fi searbădă, fără haz, dar și fără
sens. Căci totul depinde de noi, nu de
preziceri.

MEȘTERUL : Măria ta îndoiește de
ajutorul Apusului ?

VOIEVODUL : Ca de întunericul cerului.
Sîntem descoperiți la Duriere.

MEȘTERUL : Ne vor călea ?

VOIEVODUL : Avem tăria să ne apărăm.

MEȘTERUL : Ești aproape singur, Măria
ta.

VOIEVODUL (*tresare*) : Ți-am spus-o
cîndva împreună cu voi, cu norodul !
(*Încercînd să se dîsculeze*.) Pentru mine
fac cu ce fac ? Sau ca să păstrez strî-
lucirea și mărirea țării ? O clipă de
slăbiciune, și ne trezim cu tătarii și
cu otomanii călcîndu-ne pămîntul.

MEȘTERUL (*în panică*) : Nimeni, nimeni
nu ne vine în ajutor ? !

VOIEVODUL : Cum spui, nimeni !

MEȘTERUL : Ei nu gîndesc ce pericol îi
paște.

VOIEVODUL (*plimbîndu-se agitat*) : Nu
ești un bun diplomat, meștere ! De
altfel, o știam de mult. (*Strigă.*) Ce
crezi, mie mi-a fost ușor cu necuviința
solului, sau să accept nepăsarea Apu-
sului ? (*După o clipă de meditație.*)
Puteam și fără ajutorul lor.

MEȘTERUL : Știu, Măria ta !

VOIEVODUL : Îți bănuiești gîndurile, meș-
tere ! Știu cum mă judeci... (*Meșterul
are un gest vag.*) „Un volevod în jurul
cărui norodul stă strîns, un volevod
iubitor de cetăți și doritor de pace,
umblă pe căi diplomaticești printre
așa-ziși prieteni ?” (*Furios de-a bine-
lea.*) Nu pot să stau cu minile în sîr
pînă în clipa în care tătarii și leșii
ne-or prăda țara, iar otomani ne-or
amenința hotarul. (*Violent.*) Răspunde,
am dreptate ?

MEȘTERUL : Mă supun Măriei tale.

VOIEVODUL : N-o faci din toată inima,
meștere.

MEȘTERUL : Mă gîndesc la lucrul
mou.

VOIEVODUL (*repezindu-se la Meșter și
zgîlțîndu-l*) : Pul interesele țării în
aceeași cumpănă cu lucrul tău ? ! (*Se
privesc în tăcere.*) Pentru asta ai
merita să-ți tai capul !

MEȘTERUL : Cum ți-e voia, Măria ta !

VOIEVODUL (*exasperat, dîndu-i drumul
din strîsoare*) : Ce-ai făcut pînă acum,
tu, fiul acestui pămînt hărăzit cu bel-
șug și cu har, e destul să te poarte
în veșnicie ! Dar eu ? Eu, os din os
domnesc, eu, volevodul, ce-am făcut ?

MEȘTERUL : Țara se bucură de liniște
și belșug, Măria ta.

VOIEVODUL : Încă.

MEȘTERUL : Nu-i timp de teamă, doamne !

VOIEVODUL : Am vrut să scap țara de urgia năvălitorilor, să arăm pământul și să-i culegem rodul în liniște, să facem drumuri și poduri bune, să înflorească negoțul, artele, să ridicăm zidiri trainice și de faimă veșnică, și n-am reușit întru totul ! Între o bătălie și alta, răgazul a fost prea scurt.

MEȘTERUL : Vremurile sînt potrivnice, Măria ta.

VOIEVODUL : Recunoști ? ! *(Cu un fel de blindețe.)* Dacă ne-am uni cu Ardealul și am avea liniște din jos de Dunăre, țara n-ar mai fi pîndită de primejdii. *(Meșterul scoate o năframă albă de la cingătoare și dă să-și ștergă fruntea. Din năframă cade paftaua.)* Ce ai acolo ?

MEȘTERUL *(ridicînd-o de jos)* : Paftaua poruncită de Măria ta.

VOIEVODUL *(privind-o)* : Nu e cea pe care o știm ? !

MEȘTERUL : Nu, doamne !

VOIEVODUL : Dar ți-am dat poruncă ! De ce n-ai îndeplinit-o ?

MEȘTERUL : Un gînd, nedevenind faptă la vremea lui, piere. O poruncă nu schimbă un suflet, Măria ta.

VOIEVODUL : Înțeleg ! Înțeleg !

MEȘTERUL : Acum, căldura cîmpiilor și albastrul curat al cerului, purpura macului înflorit, toate culorile pămîntului mi-au umplut sufletul. În această paftă, ele sînt simbolul statorniciei noastre, al jertfei...

VOIEVODUL : Sufletul tău pus în acest simbol este și credința noastră. *(Scoate paloșul, apoi îi poruncește cu asprime.)* În genunchi !

MEȘTERUL : Măria ta e darul pe care îl aduc cu inima deschisă strălucirii acestui timp !

VOIEVODUL : În genunchi ! *(Și mai înfricoșat, Meșterul pune un genunchi la podea. Voievodul îi așază paloșul pe umăr și-i prinde la piept paftaua.)* Ridică-te ! Dintotdeauna te-am socotit un om credincios și de solos țării, meștere ! Inima și gîndul nostru, care te prețuiesc, ne îndeamnă să-ți încredințăm această paftă de argînt, pentru înțelepciunea și truda ta la înălțarea țării ! De la tine să pornească spre viitorime, ca un semn al visului nostru neîmplinit...

MEȘTERUL *(emoționat, îngenunchează să-i sărute înelul)* : Măria ta !

VOIEVODUL : Ridică-te, meștere ! Ești primul purtător al paftalei.

MEȘTERUL : E timpul pentru desăvîrșirea zugrăvirii.

VOIEVODUL : S-o desăvîrșești, meștere ! Răgazul pe care îl avem e pe măsura și în puterea noastră. Cît îl avem, nu-i vreme de odihnă. Grăbește-te !

(Intuneric)

SCENA 12

Un perete din zidire, acoperit cu o pictură neterminată, luminată inegal de o luminare. Meșterul, în mijlocul scenei, privește atent pictura, aflată mult mai sus decît scena, deasupra unei schele. De dincolo de scenă răzbat vinzoleală și strigătul lui Onu, care intră vijelios.

ONU : Meștere ! Meștere !

MEȘTERUL : Dau tătarii, Onule ?

ONU *(gîfînd)* : Meștere, e aici o femeie.

MEȘTERUL : Unde ?

ONU : Șade lingă zidire.. Parcă... parcă seamănă cu fata din chipul pe care l-ai dat lui vodă.

MEȘTERUL *(întorcîndu-și privirile spre el)* : Ai vedenii, Onule !

ONU : Meștere...

(Din întuneric apare Ana.)

MEȘTERUL : Domniță Ana ! Cum ai ajuns aici ?

ANA : Am împlîns ușa.

ONU : Eu... eu am închis-o, meștere.

MEȘTERUL *(privind neliniștit în jur)* : Onule !

ONU : S-o dau afară ?

MEȘTERUL *(nedeșnit, parcă rîzînd, către Onu)* : Ducl pe schelă vasele cu chinoviar de Vilcea și fard de Suceava. Și nu uita negrul de sticlă și albul de Athos. Și pensulele să fie curate. *(Incurcat, spre Ana.)* Cum ai ajuns aici ?

ANA : Cutezi să-mi vorbești astfel ?

MEȘTERUL *(după o secundă de ezitare)* : Aici sînt supus doar lăcașului meu. Zidurilor ăstora le sînt adevăratul slujitor. În rest... Onule, ai isprăvit ?

ONU *(din întunericul care acoperă rețel scenei)* : După poruncă, meștere !

MEȘTERUL *(apucînd-o de braț pe Ana)* : Vino !

ANA *(cu teamă)* : Nu-i îngăduit...

MEȘTERUL *(îtrînd-o după el, urcă pe schelă ; încet-încet, lumina devine intensă numai pe fresca neterminată)* : N-o să-ți dau socoteală Domniei tale !

ANA *(interesată, cu admirație)* : Ooooo !... Ai lăsat făptura aceea fără chip ? !

(Meșterul se depărtează de Ana, își ia pensulele, fără s-o privească, și se apucă de lucru. Lumina intensă pe Ana.)

MEȘTERUL : Zi de zi am încercat, și n-am putut... Privirea, ochii mi se refuzau... Poate că te așteptam... În lume și-n talna meșteșugului nostru, toate se leagă!... Uite, culorile prind viață, chipul tău va trece în ele... Așa... (Spre Ana.) Rămii așa!... Privește pe deasupra luminării! Trebuie ca umbrele să capete un anumit tremur. Și mai ales lumina.

ANA (șoptit) : Dacă intră oineva ?

MEȘTERUL : Nu vorbi !

ANA : Și dacă află vodă ?

MEȘTERUL : Te rog, taci !

ANA : Îți tulbur vopselele, dacă vorbesc ?

MEȘTERUL (pierzându-și treptat controlul și trecând la un ton agresiv) : Nu ! Îmi tulburi albastrul cerului și tălnele cu care te vâd și te așez în vopsele.

ANA : Dar ceea ce faci e o nelegiuire ! Si mă zugrăvești în zidirea țării...

MEȘTERUL (foarte încurcat, neștiind cum să se poarte, descumpănit) : Am avut nevoie de un chip curat și luminos și l-am aflat. (Pauză.) Ți-e teamă de vodă ?

ANA : Mă încearcă o mare bucurie, meștere.

MEȘTERUL : Bucuria lucrului neîngăduit ! (Întorcând capul spre ea, lărași cu demnitate și de sus.) Acum te rog, pentru izbînda lucrării, să taci !

ANA : Cît timp ?

MEȘTERUL : Domniță ! (Ducînd luminarea asupra chipului.) Să rămînă veșniciei !

ANA (își duce mîna la buze) : Dar asta sînt eu !

MEȘTERUL (cu anume emoție parcă) : Nu, domniță ! Nu ești Domnia ta ! Este Ana, fiica acestui pămînt. N-ai auzit cumva de o domniță, pe numele ei statornic, Ana ? !

ANA (uluită) : Meștere !... Meștere !...

MEȘTERUL (istovit, resemnat) : Nu, n-ai auzit ! Înseamnă că nu există, poate că n-a fost niciodată decît în sufle-

tul și închipuirea noastră, și cu siguranță că va dăinui peste veacuri...

(Peste vorbele lui năvălesc tropote și nechezat de cal.)

ANA (ingrozită) : Vodă !...

(Țipătul Anei și goana ei pe scări sînt acoperite de surle și tobe. Chipul și schela dispar în întuneric. Scena se luminează. În fundal, arătîndu-și măriștea, apare zidirea, de un albastru intens. În dreapta scenei, Volevodul, suita lui, Vistiernicul și Logofătul privesc uluiți spre zidire.)

VOIEVODUL (luptînd să-și stăpînească emoția) : Măriștea zidire lăsăm urmașilor !

VISTIERNICUL : Pe măsura caznelor și năzuințelor neamului nostru !

LOGOFĂTUL : Și pentru pomenirea țării și trudei noastre în vreme, Măriștea !

MEȘTERUL (în genunchi) : Am crezut nemăsurat în măriștea ei, doamne ! De la început mi s-a arătat semnul cel bun.

VOIEVODUL : Ce semn ?

MEȘTERUL : Calul voievozilor cei mari, Măriștea.

(Se vede o frescă cu cai.)

VOIEVODUL (venînd spre el și ridicîndu-l) : Ai auzit și tu calul acela ?

(Se string cu toți spre mijlocul scenei, acoperiți de nechezatul și tropotul calului în goană.)

MEȘTERUL : L-am și văzut, Măriștea ta, purtînd credința noastră de libertate și pace.. Calul marilor voievozi ! (Calul își continuă goana din ce în ce mai apropiată.) Și, cît timp hălăduiește, sufletul nostru e curat și limpede cu albastrul cerului ! Ca albastrul acesta... (Tropotul și nechezatul calului devin din ce în ce mai năvalnice, mai dezlanțuite.)

C O R T I N A